

Hallituksen esitys Eduskunnalle suostumuksen antamiseksi Suomen liittymiseen Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Toisen maailmansodan jälkeen perustetun kansainvälisen järjestön, Yhdistyneiden Kansakuntien tehtävänä on 26 päivänä kesäkuuta 1945 allekirjoitetun peruskirjan mukaan ylläpitää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ja samalla edistää kansainvälistä rauhanomaista yhteistyötä eri aloilla. Rauhan turvaaminen on järjestön päätehtävä, mutta samalla sen on määrä edistää kansainvälistä yhteistyötä ratkaisemalla kansainvälisiä, taloudellisia, sosiaalisia, sivistyksellisiä, ja humanitaarisia kysymyksiä sekä edistämällä ja elvyttämällä kaikille kuuluvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista.

Rauhan turvaamiseksi peruskirja edellyttää kaksi päämenetelmää, nim. riitaisuuksien rauhanomaisen ratkaisemisen ja yhteistoiminnan väkivallan käytön ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. Järjestön kaikkien jäsenten on selvitettävä kansainväliset riitaisuutensa rauhanomaisin keinoin. Mitä väkivallan käytön kieltämiseen tulee, järjestön jäsenten on pidätyttävä kansainvälisissä suhteissaan väkivallan uhasta tai käyttämisestä minkään, valtion alueellista, koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavoin, joka on ristiriidassa järjestön päämäärien kanssa. Kunkin jäsenen on kaikin tavoin autettava järjestöä jokaisessa toimenpiteessä, johon se ryhtyy peruskirjan mukaisesti, sekä pidätyttävä antamasta apua valtiolle, jota vastaan järjestö ryhtyy ehkäisy- tai pakkotoimenpiteisiin. Tarkoituksensa toteuttamiseksi järjestöllä on käytettävänä seuraavat pääelimet: yleiskokous, turvallisuusneuvosto, talous- ja sosiaalineuvosto, huoltohallintoneuvosto, kansainvälinen tuomioistuin ja sihteeristö. Näiden lisäksi järjestöllä on apuelimiä; tällaisia ovat m. m. esikuntavaliokunta alueellisine alivaliokuntineen ja talous- ja sosiaalineuvoston aset-

tamat valiokunnat. Erityistä huomiota peruskirjassa on kiinnitetty taloudellisella ja sosiaalisella alalla toimivien kansainvälisten erikoiselinten saattamiseen suhteisiin järjestön kanssa.

Yleiskokouksen muodostavat järjestön kaikki jäsenet. Se voi keskustella ja esittää suosituksia kaikista järjestön toimialaan kuuluvista kysymyksistä, ei kuitenkaan sellaisista kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä koskevista asioista, jotka ovat turvallisuusneuvostossa käsiteltävinä. Yleiskokouksen päätöksiin tärkeissä asioissa vaaditaan läsnäolevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö, mutta muut asiat ratkaistaan yksinkertaisella enemmistöllä. Yleiskokous, jossa kullakin jäsenvaltiolla voi olla enintään viisi edustajaa, on koolla vuosittain säännöllisenä istuntokautena ja tarvittaessa ylimääräisinä istuntokausina.

Turvallisuusneuvostolla on ensisijainen vastuu kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä. Sen muodostaa yksitoista järjestön jäsentä. Pysyviä turvallisuusneuvoston jäseniä ovat Kiina, Ranska, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt kuningaskunta ja Amerikan Yhdysvallat. Turvallisuusneuvoston kuusi vaihtuvaa jäsentä valitaan kaksivuotiskaudeksi; kun ensimmäisessä vaihtuvien jäsenten vaalissa kolme jäsentä, valittiin peruskirjan mukaisesti vain yhdeksi vuodeksi, johtuu siitä, että kunkin vuonna turvallisuusneuvostoon valitaan kolme jäsentä. Eroavaa jäsentä ei voida valita heti uudelleen.

Turvallisuusneuvoston äänestyksissä tehdään päätökset menettelyjärjestystä koskevissa kysymyksissä vähintään seitsemällä myöntävällä äänellä. Kaikissa muissa asioissa päätöksiin tarvitaan niin ikään seitsemän ääntä, mutta lisäksi vaaditaan, että

niihin sisältyvät kaikkien viiden pysyvän jäsenen äänet. Riitaisuusien rauhanomaista ratkaisemista koskevilla asioilla on riitaisuudessa asiapuolena olevan valtion pidätyttävä äänestämästä. Turvallisuusneuvoston pysyvällä jäsenellä on veto-oikeus.

Talous- ja sosiaalineuvoston tehtävänä on yleiskokouksen alaisena käsitellä kansainvälisiä talous-, sosiaali-, sivistys-, kasvatusterveystoiminta- ja muita senlaatuja asioita. Siihen kuuluu 18 jäsentä, joista joka vuosi valitaan kuusi kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Päätökset tehdään yksinkertaisella ääntenemmistöllä.

Huoltohallintoneuvosto avustaa yleiskokousta ja turvallisuusneuvostoa sellaisten alueiden hallinnossa ja valvonnassa, jotka erillisillä sopimuksilla saatetaan järjestön alaisiksi. Siihen kuuluu jäsenenä viisi suurvaltaa, valtiot, joilla on hallinnossaan huoltohallintoalueita, sekä niin monta yleiskokouksen kolmeksi vuodeksi valitsemaa jäsentä kuin on tarpeen, jotta neuvoston jäsenmäärä on tasan jakaantunut sellaisille järjestön jäsenille, joilla on hallinnossaan näitä alueita, ja sellaisille, joilla niitä ei ole.

Kansainvälinen tuomioistuin, joka on tarkoitettu vuonna 1922 toimintansa alkaneen Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen seuraajaksi, ei eroa siitä järjestysmuodoltaan muutoin kuin eräiden sivuseikkojen osalta. Tuomioistuimen toimipaikkana on Haag. Siihen kuuluu viisitoista tuomaria, joiden toimikausi kestää yhdeksän vuotta; ensimmäisten tuomarien kolmanneksen toimikausi päättyy kuitenkin kolmen vuoden ja toisen kolmanneksen toimikausi kuuden vuoden kuluttua. Tuomioistuimen toimivalta käsittää ne tapaukset, jotka asiapuolelta alistavat sen ratkaistaviksi tai jotka edellyttävät voimassa olevissa sopimuksissa; lisäksi valtiot voivat etukäteen tunnustaa pakollisen tuomiovallan jokaiseen vastaavan sitoumuksen tehneeseen valtioon nähden kaikissa oikeudellista laatua olevissa kysymyksissä, jotka on määritelty tuomioistuimen perussäännössä. Tällainen selitys voidaan antaa joko ehdoitta tai edellyttäen vastavuoroisuutta useiden tai joidenkin valtioiden puolelta taikka määrääjäksi

Kun aikaisemmissa sopimuksissa olevat määräykset riitaisuusien siirtämisestä vanhaan pysyvään kansainväliseen tuomioistuimeen ovat käyneet soveltumattomiksi

mainitun tuomioistuimen lopettaessa toimintansa, on tästä johtuvia hankaluuksia pyritty välttämään uuden perussäännön määräyksellä, että, milloin perussääntöön osallistuvien kesken voimassa oleva sopimus edellyttää jonkin asian jättämistä Kansainliiton asettaman oikeuselimen tai Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, uusi Kansainvälinen tuomioistuin on tämä elin. Vanhan tuomioistuimen perussäännön vastaavan määräyksen perusteella annetut selitykset pakollisesta tuomiovalasta katsotaan annetuiksi uuden perussäännön mukaan ja ovat siis voimassa sovittuun ajan uuteen perussääntöön osallistuvien valtioiden kesken. Suomi on viimeksi vuonna 1937 hyväksynyt kysymyksessä olevan n. s. valinnaisen määräyksen 10 vuoden ajaksi (asetus 210/37).

Sihteeristö käsittää pääsihteerin ja järjestön tarvitseman henkilökunnan, jota otettaessa on myös kiinnitettävä asianmukaista huomiota siihen, että sen kokoonpanon maantieteellinen pohja on mahdollisimman laaja.

Kun rauhan uhan tai rikkomisen tai hyökkäyksen on todettu olevan olemassa, on turvallisuusneuvoston asiana tehdä ehdotuksia tai päättää niistä pakkotoimenpiteistä, joihin jäsenvaltioiden on ryhdyttävä. Mitä sotilaallisiin pakkotoimenpiteisiin tulee, ei jäsenvaltioilla ole sotilaallisia velvollisuuksia välittömästi peruskirjan, vaan erityisten sopimusten nojalla, jotka solmitaan turvallisuusneuvoston ja eri jäsenten tai jäsenryhmien kesken. Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusjärjestelmä on siis lopullisesti valmis vasta, kun tällaiset erikoissopimukset on tehty turvallisuusneuvoston suunnitelman mukaan ja kukin allekirjoittajavaltio on ne ratifioinut valtiosääntönsä mukaisessa järjestyksessä.

Järjestön menot jaetaan jäsenvaltioiden kesken yleiskokouksen määräämän osittelun mukaan. Järjestön vuoden 1946 väliaikainen talousarvio nousi n. 25 milj. dollariin. Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon, että Kansainliiton hajoittamisen yhteydessä varsin huomattavia varoja on jäänyt Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen jäsenten käytettäväksi

Yhdistyneiden Kansakuntien alkuperäisiä jäseniä ovat seuraavat peruskirjan allekirjoittaneet 51 valtiota: Kiina, Sosialististen Neuvostotasavalton Liitto, Ison-Bri-

tannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt Kuningaskunta, Amerikan Yhdysvallat ja Ranska sekä Alankomaat, Argentiina, Australia, Belgia, Bolivia, Brasilia, Chile, Costa Rica, Dominikaaninen Tasavalta, Ecuador, Egypti, Etelä-Afrikan Liittovaltio, Etiopia, Filippiinien Valtioyhteisö, Guatemala, Haiti, Honduras, Intia, Irak, Iran, Jugoslavia, Kanada, Kolumbia, Kreikka, Kuuba, Libanon, Liberia, Luxemburg, Meksiko, Nicaragua, Norja, Panama, Paraguay, Puola, Peru, Salvador, Saudi-Arabia, Syyria, Tanska, Tšekkoslovakia, Turkki, Ukrainan Sosialistinen Neuvostotasavalta, Uruguay, Uusi Seelanti, Valkovenäjän Sosialistinen Neuvostotasavalta ja Venezuela. Myöhemmin on Afganistan, Islanti, Ruotsi ja Siam otettu Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniksi.

Harkittaessa Suomen liittymistä Yhdistyneisiin Kansakuntiin on todettava, että Suomi kannattaa kaikin voiminsa ja täydellisesti yleismaailmallisen järjestön ohjelmaa, joka tähtää kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen ja kansainvälisen rauhanomaisen yhteistyön edistämiseen. Tyydytyksellä onkin pantava merkille 10 päivänä helmikuuta 1947 allekirjoitetun rauhansopimuksen johdantoon sisältyvä selitys, että rauhansopimuksen solmiminen te-

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 1947.

Tasavallan Presidentti

J. K. PAASIKIVI.

kee Liittoutuneille ja Liittyneille valloille mahdolliseksi tukea Suomen anomusta päästä Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Suomen ottaminen Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi voinee tapahtua aikaisintaan ensi syyskuussa alkavana vuosi-istuntopäivänä. Koska kysymys Suomen pyrkimisestä Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi saattaa pian tulla ajankohtaiseksi, Hallitus on katsonut tarpeelliseksi tehdä Eduskunnalle esityksen suostumuksen antamiseksi toimenpiteisiin ryhtymistä varten Suomen liittymiseksi järjestön jäseneksi. Tämän lisäksi hallituksen tarkoituksena on, että Eduskunnalle aikanaan tehdään tarpeelliset esitykset järjestön jäsenyydestä johtuvista erikoiskysymyksistä. Tällaisina voidaan määrärahesitysten lisäksi mainita kannan omaksuminen Kansainvälisen tuomioistuimen pakollista tuomiovaltaa koskevaan valinnaiseen määräykseen ja järjestön kunkin jäsenvaltion alueella nauttimia etuoikeuksia ja vapautuksia koskevan erikoissopimuksen hyväksyminen.

Edellä olevan nojalla Hallitus esittää,

että Eduskunta puolestaan antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen liittymiseksi Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Ulkoasiainministeri *Carl Enckell.*

(Suomennos)

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN PERUSKIRJA

ME YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN KANSAT, VAKAASTI TAHTOEN pelastaa tulevat sukupolvet sodan vitsaukselta, joka jo kahdesti nykypolven eläessä on tuottanut ihmiskunnalle sanomantonta kärsimystä,

palauttaa uskon ihmisen perusoikeuksiin, ihmisyksilön merkitykseen ja arvoon, miesten ja naisten sekä kansakuntain, suurten ja pienten, yhtäläisiin oikeuksiin,

luoda olosuhteet, joiden vallitessa oikeudenmukaisuus sekä kunnioitus sopimusten ja muiden kansainvälisten oikeuslähteiden asettamia velvoituksia kohtaan voidaan pitää yllä,

edistää sosiaalista kehitystä ja parempia elämisen ehtoja vapaammissa oloissa;

SEKÄ TÄSSÄ TARCOITUKSESSA osoittaa suvaitsevaisuutta ja elää keskenämme rauhassa hyvinä naapuruksina, yhdistää voimamme kansainvälisen rauhahan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, omaksumalla periaatteita ja luomalla menettelytapoja vakuuttautua siitä, että asevoimaa ei käytetä muuten kuin yhteiseksi eduksi, sekä

käyttää hyväksi kansainvälisiä toimielimiä kaikkien kansojen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi,

OLEMME PÄÄTTÄNEET YHDISTÄÄ PÖNNISTUKSEMME NÄIDEN PÄÄMÄÄRIEN SAAVUTTAMISEKSI,

Näin ollen meidän kunkin hallituksemme ovat, San Franciscon kaupunkiin kokoontuneiden edustajainsa välityksellä, jotka ovat esittäneet asianmukaisessa kunnossa oleviksi havaitut valtakirjansa, sopineet tästä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjasta ja perustavat täten kansainvälisen järjestön, jonka nimenä on oleva Yhdistyneet Kansakunnat.

I LUKU

PÄÄMÄÄRÄT JA PERIAATTEET

1 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien päämäärät ovat:

1. ylläpitää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta sekä siinä tarkoituksessa ryhtyä tehokkaisiin yhteistoimenpiteisiin ehkäistykseen ja poistaakseen rauhan häiriintymisen uhan ja tukahduttaakseen hyökkäystoimet tai muut rauhanrikkomiset sekä aikaansaada rauhanomaisin keinoin, soposoinnussa, oikeudenmukaisuuden ja kansainvälisen oikeuden kanssa, sellaisten kansainvälisten riitaisuuksien tai tilanteiden sovittelu tai ratkaisu, jotka saattaisivat johtaa rauhan rikkoutumiseen;

2. kehittää kansakuntien välillä ystävällisiä suhteita, jotka perustuvat kansojen yhtäläisten oikeuksien periaatteeseen ja niiden itsemääräämisoikeuteen, sekä ryhtyä muihin tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin maailmanrauhan lujittamiseksi;

3. toteuttaa kansainvälinen yhteistyö ratkaisemalla kansainvälisiä taloudellisia, sosiaalisia, sivistyksellisiä tai humanitaarisia kysymyksiä sekä edistämällä ja elvyttämällä kaikille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta kuuluvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista; sekä

4. toimia keskuksena, joka yhdenmukaisesti kansakuntien toimenpiteitä näiden yhteisten päämäärien saavuttamiseksi.

2 artikla

Järjestön ja sen jäsenten on, pyrkiessään 1 artiklassa esitettyihin päämääriin, toimitettava seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. Järjestö perustuu kaikkien jäsentensä täysivaltaisen tasa-arvoisuuden periaatteeseen.

2. Kaikkien jäsenten on, turvatakseen niille jokaiselle jäsenyydestä johtuvat oikeudet ja edut, vilpittömästi täytettävä tämän peruskirjan mukaan itsekullekin kuuluvat velvoitukset.

3. Kaikkien jäsenten on selvitettävä kansainväliset riitaisuutensa rauhanomaisin keinoin siten, ettei kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta eikä oikeudenmukaisuutta vaaranneta.

4. Kaikkien jäsenten on pidätyttävä kansainvälisissä suhteissaan väkivallan uhasta tai käyttämisestä minkään valtion alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavalla, joka on ristiriidassa Yhdistyneiden Kansakuntien päämäärien kanssa.

5. Kunkin jäsenen on kaikin tavoin autettava Yhdistyneitä Kansakuntia jokaisessa toimenpiteessä, johon järjestö ryhtyy tämän peruskirjan mukaisesti, sekä pidätyttävä antamasta apua millekään valtiolle, jota vastaan Yhdistyneet Kansakunnat ryhtyy ehkäisy- tai pakkotoimenpiteisiin.

6. Järjestön on huolehdittava siitä, että valtiot, jotka eivät ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä, toimivat näiden periaatteiden mukaisesti, mikäli se on tarpeen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

7. Mikään tämän peruskirjan määräys ei oikeuta Yhdistyneitä Kansakuntia puutumaan asioihin, jotka olennaisesti kuuluvat jonkin valtion sisäiseen toimivaltaan, eikä velvoita jäseniä alistamaan tällaisia asioita tämän peruskirjan mukaan selvitettäviksi. Tämä periaate ei kuitenkaan saa estää VII luvussa edellytettyjen pakkotoimenpiteiden soveltamista.

II LUKU

JÄSENYYS

3 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien alkuperäisiä jäseniä ovat ne valtiot, jotka osallistuttuaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälistä järjestäytymistä koskevaan San Franciscon konferenssiin tai sitä ennen allekirjoittuaan Yhdistyneiden Kansakuntien 1 päivänä tammikuuta 1942 päivätyn julistuksen, allekirjoittavat tämän peruskirjan sekä ratifioivat sen 110 artiklan mukaisesti.

4 artikla

1. Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenyys on avoin kaikille muille rauhaa rakastaville valtioille, jotka hyväksyvät tämän peruskirjan sisältämät velvoitukset ja jotka järjestön harkinnan mukaan pystyvät ja ovat halukkaat täyttämään he.

2. Tällaisen valtion Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi ottaminen tapahtuu turvallisuusneuvoston suosituksesta yleiskokouksen päätöksellä.

5 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneltä, jota vastaan turvallisuusneuvosto on ryhtynyt ehkäisy- tai pakkotoimenpiteisiin, voi yleiskokous turvallisuusneuvoston suosituksesta pidättää jäsenyyden suomat oikeudet ja edut. Turvallisuusneuvosto voi niiden nautinnan palauttaa.

6 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen, joka on jatkuvasti loukannut tämän peruskirjan sisältämiä periaatteita, voi yleiskokous erottaa järjestöstä turvallisuusneuvoston suosituksesta.

III LUKU

ELIMET

7 artikla

1. Yhdistyneiden Kansakuntien pääelimiksi asetetaan: yleiskokous, turvallisuusneuvosto, talous- ja sosiaalineuvosto, huoltohallintoneuvosto, kansainvälinen tuomioistuin ja sihteeristö.

2. Tarpeelliseksi havaittuja apuelimiä voidaan perustaa tämän peruskirjan mukaisesti.

8 artikla

Yhdistyneet Kansakunnat ei millään tavalla saa rajoittaa miesten ja naisten kelpoisuutta osallistua järjestön pää- ja apuelinten kaikkiin tehtäviin tasa-arvoisina.

IV LUKU

YLEISKOKOUS

Kokoonpano

9 artikla

1. Yleiskokouksen muodostavat kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet.

2. Kullakin jäsenellä saa yleiskokouksessa olla enintään viisi edustajaa.

Tehtävät ja valtuudet

10 artikla

Yleiskokous voi keskustella kaikista tämän peruskirjan piiriin kuuluvista tai kaikkien peruskirjassa edellytettyjen elimien toimivaltaan ja tehtäviin kuuluvista kysymyksistä ja asioista sekä esittää kaikissa tällaisissa kysymyksissä tai asioissa, ei kuitenkaan 12 artiklassa määritellyissä tapauksissa, suosituksia Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille tai turvallisuusneuvostolle tai molemmille.

11 artikla

1. Yleiskokous voi harkita kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä tarkoittavan yhteistyön yleisiä periaatteita, niihin luettuina aseistariisumista ja aseistuksen säännöstelyä koskevat periaatteet, ja saattaa tehdä näitä periaatteita koskevia suosituksia jäsenille tai turvallisuusneuvostolle tai molemmille.

2. Yleiskokous voi keskustella jokaisesta kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä koskevasta kysymyksestä, jonka jokin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen tai turvallisuusneuvosto tai 35 artiklan 2 momentin mukaisesti, valtio, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, on sille esittänyt, sekä kaikissa tällaisissa kysymyksissä esittää, ei kuitenkaan 12 artiklassa määritellyissä tapauksissa, suosituksia asianomaiselle valtiolle tai valtioille tai turvallisuusneuvostolle tai molemmille. Jokainen sellainen kysymys, joka vaatii toimenpiteitä, on yleiskokouksen joko ennen keskustelua tai sen jälkeen esitettävä turvallisuusneuvostolle.

3. Yleiskokous voi kiinnittää turvallisuusneuvoston huomiota tilanteisiin, jotka ovat omiaan vaarantamaan kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta.

4. Tässä artiklassa luetellut yleiskokouksen oikeudet eivät rajoita 10 artiklan yleistä vaikutusalaa.

12 artikla

1. Turvallisuusneuvoston soveltaessa jonkin riitaisuuteen tai tilanteeseen sille tässä peruskirjassa annettuja toimivaltuuksia älköön yleiskokous esittääkään

laisia suosituksia sanotun riitaisuuden tai tilanteen suhteen, ellei turvallisuusneuvosto niitä pyydä.

2. Pääsihteerin on turvallisuusneuvoston suostumuksella ilmoitettava yleiskokoukselle jokaisessa istunnossa kaikista kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä koskevista asioista, joita turvallisuusneuvosto käsittelee; samoin hänen on annettava ilmoitus yleiskokoukselle tai, ellei sillä ole istuntoa, Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille heti, kun turvallisuusneuvosto on lopettanut tällaisen kysymyksen käsittelyn.

13 artikla

1. Yleiskokous panee toimeen tutkimuksia ja esittää suosituksia:

a. edistääkseen kansainvälistä yhteistyötä politiikan alalla sekä kansainvälisen oikeuden jatkuvaa kehittymistä ja sen kodiifointia.

b. edistääkseen kansainvälistä yhteistyötä taloudellisella, sosiaalisella, sivistyksellisellä, kasvatuksellisella ja terveydenhoidon alalla sekä antaakseen apua ihmisoikeuksien ja perusvapauksien toteuttamisessa kaikille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta.

2. Yleiskokouksen muut velvollisuudet, tehtävät ja valtuudet edellä 1 momentin b kohdassa mainituissa asioissa on esitetty IX ja X luvussa.

14 artikla

Yleiskokous voi, 12 artiklan määräykset huomioon ottaen, suosittaa toimenpiteitä jokaisen sellaisen tilanteen rauhanomaiseksi selvittämiseksi, sen synnystä riippumatta, jonka se harkitsee voivan vahingoittaa yhteishyvää tai kansakuntien välisiä ystävällisiä suhteita, näihin luettuina myös ne tilanteet, jotka johtuvat tämän peruskirjan Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoituksesta ja periaatteista sisältämien määräysten rikkomisesta.

15 artikla

1. Yleiskokous vastaanottaa ja käsittelee turvallisuusneuvoston laatimat vuosi- ja erikoisraportit; näiden selonteojen tulee sisältää selvitykset toimenpiteistä, joihin turvallisuusneuvosto on päättänyt ryhtyä tai ryhtynyt ylläpitääkseen kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta.

2. Yleiskokous vastaanottaa ja käsittelee Yhdistyneiden Kansakuntien muiden elinten raportit.

16 artikla

Yleiskokous hoitaa sellaiset kansainvälistä huoltohallintojärjestelmää koskevat tehtävät, jotka sille on osoitettu XII ja XIII luvussa, mukaanluettuna sellaisten alueiden huoltohallintoa koskevien sopimusten hyväksyminen, joita ei ole määrätty strategiseksi alueiksi.

17 artikla

1. Yleiskokous käsittelee ja hyväksyy järjestön talousarvion.

2. Järjestön menot suorittaa jäsenistö yleiskokouksen määräämän osittelun mukaan.

3. Yleiskokous käsittelee ja hyväksyy 57 artiklassa mainittujen erikoiselinten raha-asioita ja taloutta koskevat sopimukset sekä tarkastaa tällaisten erikoiselinten hallinnon talousarviot esittääkseen niille suosituksia.

Äänestys

18 artikla

1. Yleiskokouksen kullakin jäsenellä on yksi ääni.

2. Tärkeissä kysymyksissä yleiskokouksen päätöksiin vaaditaan läsnäolevien äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö. Näihin kysymyksiin kuuluvat: suositukset kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, turvallisuusneuvoston vaihtuvien jäsenten vaali, talous- ja sosiaalineuvoston jäsenten vaali, 86 artiklan 1 momentin c kohdan mukainen huoltohallintoneuvoston jäsenten vaali, uusien jäsenten ottaminen Yhdistyneisiin Kansakuntiin, jäsenyyden tuottamien oikeuksien ja erioikeuksien pdättäminen, jäsenten erottaminen, huoltohallintojärjestelmän toimintaa koskevat kysymykset ja talousarviokysymykset.

3. Muissa asioissa, myös määriteltäessä uusia kysymysryhmiä, jotka olisi ratkaistava vähintään kahden kolmanneksen enemmistöllä, päätöksiin riittää läsnäolevien äänestävien jäsenten yksinkertainen enemmistö.

19 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, joka ei ole aikanaan suorittanut osuuttaan jär-

jestön menoihin, ei saa käyttää äänioikeutta yleiskokouksessa, jos maksamatta oleva erä vastaa kahdelta edelliseltä täydeltä vuodelta maksettavien osuuksien määrää tai ylittää sen. Yleiskokous voi kuitenkin sallia tällaisen jäsenen osallistuvan äänestykseen, jos se toteaa, että maksujen suorittamatta jättäminen on johtunut jäsenen tahdosta riippumattomista olosuhteista.

Menettelyjärjestys

20 artikla

Yleiskokous pitää säännölliset vuosistunnot ja olosuhteiden vaatimia ylimääräisiä istuntoja. Ylimääräisen istunnon pääsihteeri kutsuu koolle turvallisuusneuvoston tai Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten enemmistön pyynnöstä.

21 artikla

Yleiskokous vahvistaa itse työjärjestyksensä. Se valitsee puheenjohtajansa joka istuntoa varten.

22 artikla

Yleiskokous voi perustaa sellaisia apuelimiä, joita se pitää tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellisina.

V LUKU

TURVALLISUUSNEUVOSTO

Kokoonpano

23 artikla

Turvallisuusneuvoston muodostaa yksinomaan Yhdistyneiden Kansakuntien jäsentä. Kiinan tasavalta, Ranska, Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitto, Ison-Britannian Yhdistyneen Yhdistynyt Kuningaskunta sekä Amerikan Yhdysvallat ovat turvallisuusneuvoston pysyviä jäseniä. Yleiskokous valitsee kuusi muuta Yhdistyneiden Kansakuntien jäsentä turvallisuusneuvoston vaihtuviksi jäseniksi, jolloin sen on ensi sijassa kiinnitettävä erityistä huomiota Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten osuuteen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisessä ja järjestön muiden tarkoitusten edistämässä sekä myös tasapuoliseen maantieteelliseen jakautumiseen.

2. Turvallisuusneuvoston vaihtuvat jäsenet valitaan kaksivuotiskaudeksi. Ensimmä-

mäisessä vaihtuvien jäsenten vaalissa kolme niistä kuitenkin valitaan vain yhdeksi vuodeksi. Eroavaa jäsentä ei voida valita heti uudelleen.

3. Turvallisuusneuvoston joka jäsenellä on yksi edustaja.

Tehtävät ja valtuudet

24 artikla

1. Taatakseen järjestön, nopean ja tehokkaan toiminnan Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet antavat turvallisuusneuvostolle ensisijaisen vastuun kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä sekä tunnustavat, että turvallisuusneuvosto täyttäessään tästä vastuusta johtuvia velvollisuuksia toimii niiden nimessä.

2. Näitä velvollisuuksia täyttäessään turvallisuusneuvoston on toimittava Yhdistyneiden Kansakuntien päämäärien ja periaatteiden mukaisesti. Turvallisuusneuvoston näiden velvollisuuksien täyttämiseksi myönnettyt erikoisvaltuudet on määritelty luvuissa VI, VII, VIII ja XII.

3. Turvallisuusneuvosto esittää yleiskokouksen käsiteltäväksi vuosi- ja, tarpeen vaatiessa, erikoisraportteja.

25 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet sitoutuvat hyväksymään ja täyttämään turvallisuusneuvoston päätökset tämän peruskirjan mukaisesti.

26 artikla

Edistääkseen sellaista kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden luomista, jossa varusteluihin tarvitsee käyttää mahdollisimman vähän maailman ihmisvoimia ja taloudellisia apulähteitä, turvallisuusneuvosto saa tehtäväkseen 47 artiklassa mainitun sotilaallisen esikuntavaliokunnan avustamana laatia suunnitelmia esitettäväksi Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille varustelujen säännöstelemistä tarkoittavan järjestelmän vahvistamista varten.

Äänestys

27 artikla

1. Turvallisuusneuvoston kullakin jäsenellä on yksi ääni.

2. Turvallisuusneuvoston päätökset menettelyjärjestystä koskevissa kysymyksissä

on tehtävä vähintään seitsemän jäsenen myöntävällä äänellä.

3. Kaikissa muissa asioissa turvallisuusneuvoston päätökset on tehtävä vähintään seitsemän jäsenen myöntämällä äänellä, jolloin pysyvien jäsenten äänien on sisällyttävä näihin; tällöin edellytetään, että VI luvun ja 52 artiklan 3 momentin mukaan tehtävissä päätöksissä on riittävässä asianosaisena olevan pidätyttävä äänestämistä.

Menettelyjärjestys.

28 artikla

1. Turvallisuusneuvoston on järjestäytyttävä siten, että se voi jatkuvasti toimia. Siksi turvallisuusneuvoston kunkin jäsenen on oltava pysyvästi edustettuna järjestön toimipaikassa.

2. Turvallisuusneuvosto pitää määräaikaista kokouksia, joissa kullakin jäsenellä voi, mikäli se haluaa, olla edustajana hallituksensa jäsen tai joku muu, erikseen nimetty edustaja.

3. Turvallisuusneuvosto voi kokoontua muuallakin kuin järjestön sijaintipaikassa, mikäli se katsoo toimintansa siten helpotuvan.

29 artikla

Turvallisuusneuvosto voi perustaa apueliimiä, joita se pitää tarpeellisina tehtäviensä suorittamiseksi.

30 artikla

Turvallisuusneuvosto laatii oman työjärjestyksensä ja määrää siinä myös puheenjohtajansa valitsemistavan.

31 artikla

Kukin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, joka ei ole turvallisuusneuvoston jäsen, voi kaikissa turvallisuusneuvostossa esille tulevista kysymyksissä ottaa osaa keskusteluun ilman äänioikeutta, milloin neuvosto harkitsee asian nimenomaan koskevan jäsenen etuja.

32 artikla

Kukin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, joka ei ole turvallisuusneuvoston jäsen, tai jokainen valtio, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, on kutsuttava, jos se on asiapuolena turvallisuusneuvostossa harkittavana, olevassa riittävässä, osallistumaan ilman äänioikeutta riittävässä kos-

kevaan keskusteluun. Turvallisuusneuvosto määrää oikeiksi katsomansa ehdot sellaisen valtion osallistumiselle, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen.

VI LUKU

RIITAISUUKSIEN RAUHANOMAINEN SELVITTELY

33 artikla

Jokaisessa riitaisuudessa, jonka jatkuminen voi vaarantaa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä, on asiapuolten ensi sijassa pyrittävä ratkaisuun käyttämällä neuvotteluja, tutkimusmenettelyä, välitystä, sovintomenettelyä, välitysoikeudellista tai tuomioistuinmenettelyä, alueellisten elinten tai sopimusten apua tai muita rauhansomaisia keinoja oman valintansa mukaan.

2. Turvallisuusneuvoston on kehotettava, milloin se katsoo sen tarpeelliseksi, asiapuolia selvittämään riitaisuutensa tällaisin keinoin.

34 artikla

Turvallisuusneuvosto voi ryhtyä tutkimaan jokaista riitaisuutta tai tilannetta, joka saattaa johtaa kansainväliseen hankaukseen tai synnyttää riitaisuuden, todetakseen, onko riitaisuuden tai tilanteen jatkuminen omiaan vaarantamaan kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä,

35 artikla

1. Kukin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen voi kiinnittää turvallisuusneuvoston tai yleiskokouksen huomiota jokaiseen 34 artiklassa mainitun luonteiseen riitaisuuteen tai tilanteeseen.

2. Valtio, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, voi kiinnittää turvallisuusneuvoston tai yleiskokouksen huomiota jokaiseen riitaisuuteen, jossa se on asiapuolena, jos se etukäteen hyväksyy tämän peruskirjan sisältämät velvoitukset riitaisuuden rauhanomaiseen selvittelyyn.

3. Yleiskokouksen toiminta asioissa, joihin sen huomiota on kiinnitetty tämän artiklan mukaisesti, on 11 ja 12 artiklan määräysten alainen.

36 artikla

1. Turvallisuusneuvosto saattaa 33 artiklassa mainitun luonteisen riitaisuuden tai

samanluonteisen tilanteen joka vaiheessa suositella tarkoituksenmukaisia menettelytapoja tai keinoja sovittelua varten.

2. Turvallisuusneuvoston on harkittava kaikkia niitä menettelytapoja riitaisuuden ratkaisemiseksi, joista asiapuolet ovat jo sopineet.

3. Esittäessään tämän artiklan nojalla suosituksia turvallisuusneuvoston on myöskin otettava huomioon, että asiapuolten on yleensä siirrettävä oikeudelliset riitaisuudet Kansainväliseen tuomioistuimeen perussääntönsä määräysten mukaisesti.

37 artikla

1. Jos asiapuolet 33 artiklassa mainitun luonteisessa riitaisuudessa eivät onnistu selvittämään sitä mainitussa artiklassa osoitetuin keinoin, niiden on siirrettävä se turvallisuusneuvostoon.

2. Jos turvallisuusneuvosto katsoo, että riitaisuuden jatkuminen tosiasiallisesti on omiaan vaarantamaan kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä, se ratkaisee, onko sen meneteltävä 36 artiklan mukaan vai suositeltava sellaisia selvittelyn ehtoja, joita se pitää asianmukaisina.

38 artikla

Mikäli 33—37 artiklan määräyksistä ei muuta johdu, turvallisuusneuvosto voi, jos riitaisuuden kaikki asiapuolet sitä pyytävät, esittää niille suosituksia riitaisuuden rauhanomaiseksi selvittelyksi.

VII LUKU

TOIMENPITEET RAUHAA UHATTAESSA TAI RIKOTTAESSA TAI HYÖKKÄYSTEKOJEN SATTUESSA

39 artikla

Turvallisuusneuvoston on todettava rauhan uhan, rauhan rikkomisen tai hyökkäysteon olemassaolo ja sen on esitettävä suosituksia tai tehtävä päätös siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä 41 ja 42 artiklan mukaisesti kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi

40 artikla

Estääkseen tilanteen pahenemisen turvallisuusneuvosto voi, ennenkuin se esittää suosituksia tai päättää 39 artiklassa edellyt-

tyistä toimenpiteistä, kehoittaa asiapuolia suostumaan sellaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joita se pitää tarpeellisina tai toivottavina. Nämä väliaikaiset toimenpiteet eivät saa vaikuttaa asiapuolten oikeuksiin, vaatimuksiin tai asemaan. Turvallisuusneuvoston on asianmukaisesti otettava huomioon se, ettei tällaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin mukauduta.

41 artikla.

Turvallisuusneuvosto voi päättää, mihin sellaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät sisällä asevoiman käyttöä, on ryhdyttävä sen päätösten tehostamiseksi, ja se saattaa antaa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille kehoituksen soveltaa näitä toimenpiteitä. Niihin saattaa sisältyä taloudellisten suhteiden sekä rautatie-, meri-, ilma-, posti-, lennätin-, radio- ja muiden yhteyksien täydellinen tai osittainen keskeyttäminen sekä diplomaattisten suhteiden katkaiseminen.

42 artikla

Jos turvallisuusneuvosto katsoo, että 41 artiklassa edellytetyt toimenpiteet ovat riittämättömiä, tai jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi, se saattaa ryhtyä sellaiseen toimintaan ilma-, meri- tai maasotavoimien avulla, jota se pitää tarpeellisena kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi. Sellaiseen toimintaan voi sisältyä mielenosoituksia, saartoja tai muita Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten ilma-, meri- tai maasotavoimien operaatioita.

43 artikla

1. Kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet, osallistukseen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen, sitoutuvat asettamaan turvallisuusneuvoston käytettäväksi sen kehoituksesta ja erikoisen sopimuksen tai erikoisten sopimusten mukaisesti asevoimia, apua ja helputuksia, kauttakulkuoikeus niihin luettuna, jotka ovat tarpeen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

2. Tällaisten sopimusten on määriteltävä asevoimien lukumäärä ja lajit, niiden valmiusaste ja yleinen sijaintipaikka sekä annettavan avun ja helputusten luonne.

3. Mainituista sopimuksista on ryhdyttävä neuvottelemaan niin pian kuin mahdollista turvallisuusneuvoston aloitteesta.

Ne solmitaan turvallisuusneuvoston ja eri jäsenten tai turvallisuusneuvoston ja jäsenryhmien kesken, ja ne on kunkin allekirjoittajavaltion ratifioitava valtiosääntönsä mukaisessa järjestyksessä.

44 artikla

Kun turvallisuusneuvosto on päättänyt ryhtyä voimakeinoihin, sen on, ennenkuin se kehoittaa jäsentä, joka ei ole neuvostossa edustettuna, varaamaan asevoimia niiden velvoitusten täyttämiseksi, joihin se 43 artiklan mukaisesti on sitoutunut, kutsuttava mainittu jäsen, jos tämä itse niin haluaa, osallistumaan turvallisuusneuvoston päätöksiin, jotka koskevat tuon jäsenen asevoimien käyttöä.

45 artikla

Jotta Yhdistyneet Kansakunnat voisi ryhtyä kiireellisiin sotilaallisiin toimenpiteisiin, jäsenten on pidettävä määrääriä kansallisia ilmavoimiansa alati valmiina yhteisiä kansainvälisiä pakkotoimenpiteitä varten. Näiden määräärien vahvuuden ja valmiusasteen sekä niiden yhteistoimintasuunnitelmat vahvistaa 43 artiklassa mainittujen erikoissopimusten puitteissa turvallisuusneuvosto esikuntavaliokunnan avustamana.

46 artikla

Asevoimien käyttösuunnitelmat laatii turvallisuusneuvosto esikuntavaliokunnan avulla.

47 artikla

1. On perustettava esikuntavaliokunta neuvomaan ja auttamaan turvallisuusneuvostoa kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat neuvoston sotilaallisia tehtäviä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisessä, sen määräysvaltaan asetettujen joukkojen käyttämistä ja johtoa, aseistusten säännöstelyä sekä mahdollista aseistariisumistä.

2. Esikuntavaliokuntaan kuuluvat turvallisuusneuvoston vakinaisten jäsenten esikuntapäälliköt tai heidän edustajansa. Valiokunta kutsuu mukaan kunkin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen, joka ei ole pysyvästi edustettuna valiokunnassa, kun valiokunnan tehtävien tehokas täyttäminen vaatii tämän jäsenen osallistumista sen työhön.

3. Esikuntavaliokunta on turvallisuusneuvoston alaisena vastuussa kaikkien turvallisuusneuvoston käyttöön asetettujen ase-

voimien strategisesta johtamisesta. Näiden voimien päällikkyyteen liittyvät kysymykset järjestetään myöhemmin.

4. Esikuntavaliokunta voi turvallisuusneuvoston suostumuksella ja neuvoteltuaan asianomaisten alue-elinten kanssa perustaa alueellisia alivaliokuntia.

48 artikla

1. Kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet tai jotkin niistä, sen mukaan kuin turvallisuusneuvosto määrää suorittavat turvallisuusneuvoston päätösten täytäntöönpanemiseksi tarpeelliset toimenpiteet kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

2. Tällaiset päätökset on Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten pantava täytäntöön välittömästi ja toiminnallaan sellaisissa kysymyksen tulevaisuudessa kansainvälisissä elimissä, joissa ne ovat jäseninä.

49 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten on oltava yhteistoiminnassa antaakseen toisilleen keskinäistä apua turvallisuusneuvoston päättämiä toimenpiteitä täytäntöön pantaessa.

50 artikla

Jos turvallisuusneuvosto ryhtyy jotakin valtiota vastaan ehkäiseviin tai pakkotoimenpiteisiin, on jokaisella muulla valtiolla, olkoon se Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen tai ei, joka näiden toimenpiteiden täytäntöönpanon johdosta joutuu erityisiin taloudellisiin vaikeuksiin, oikeus kääntyä turvallisuusneuvoston puoleen näiden vaikeuksien poistamiseksi.

51 artikla

Jos jokin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen joutuu aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, ei mikään tämän peruskirjan säännös saa vähentää sen luonnollista oikeutta erilliseen tai yhteiseen puolustautumiseen, kunnes turvallisuusneuvosto, on ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Ne toimenpiteet, joihin jäsenet ovat ryhtyneet tämän puolustautumisoikeutensa käyttämiseksi, on heti ilmoitettava turvallisuusneuvostolle, eivätkä ne saa millään tavoin vaikuttaa turvallisuusneuvostolla tämän peruskirjan mukaan olevaan oikeuteen ja velvollisuuteen ryhtyä kulloinkin niihin toi-

menpiteisiin, joita se pitää tarpeellisina kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi.

VIII LUKU

ALUEELLISET SOPIMUKSET

52 artikla

1. Mikään tämän peruskirjan säännös ei estä alueellisten sopimusten tai elinten olemassaoloa, jotka koskevat alueellisesti ratkaistaviksi soveliaita kansainvälinen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä kysymyksiä, edellyttäen että tällaiset sopimukset tai elimet ja niiden toiminta ovat sopusoinnussa Yhdistyneiden Kansakuntien päämäärien ja periaatteiden kanssa.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten, jotka tekevät tällaisia sopimuksia tai perustavat tällaisia elimiä, on kaikin voimin pyrittävä paikallisten riitaisuuksien rauhanomaiseen ratkaisemiseen näiden alueellisten sopimusten tai elinten välityksellä, ennen kuin esittävät niitä turvallisuusneuvoston käsiteltäviksi.

3. Turvallisuusneuvoston on edistettävä paikallisten riitaisuuksien rauhanomaista ratkaisemista tällaisten alueellisten sopimusten tai elinten välityksellä, tapahtuipa se asianomaisten valtioiden omasta aloitteesta tai siten, että asia siirretään turvallisuusneuvostosta niiden hoidettavaksi.

4. Tämä artikla ei millään tavoin estä 34 ja 35 artiklan soveltamista.

53 artikla

1. Turvallisuusneuvoston on käytettävä, milloin on tarkoituksenmukaista, tällaisia alueellisia sopimuksia tai elimiä sen määräysvallassa tapahtuviin pakkotoimenpiteisiin. Mutta mihinkään pakkotoimenpiteeseen ei ole ryhdyttävä alueellisten sopimusten nojalla tai alueellisten elinten toimesta ilman turvallisuusneuvoston lupaa, lukuunottamatta toimenpiteitä, joihin on ryhdytty tämän artiklan 2 momentissa mainittua vihollisvaltiota vastaan, 107 artiklan mukaisesti tai sellaisten alueellisten sopimusten nojalla, jotka on suunnattu tällaisen valtion hyökkäyspolitiikan uudistumista vastaan, kunnes järjestö voi, asianomaisten hallitusten pyynnöstä, ottaa kannettavakseen vastuun tällaisen valtion jatkuvien hyökkäysten ehkäisemisestä.

2. Tämän artiklan 1 momentissa käytetty sana vihollisvaltio tarkoittaa jokaista valtiota, joka toisen maailmansodan aikana on ollut jonkin tämän peruskirjan allekirjoittajan vihollinen.

54 artikla

Turvallisuusneuvosto on aina pidettävä täysin selvillä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai joita suunnitellaan alueellisten sopimusten pohjalla tai alueellisten elinten toimesta kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

IX LUKU

KANSAINVÄLINEN TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN YHTEISTYÖ

55 artikla

Luodakseen kansakuntien välisille rauhallisille ja ystävällisille suhteille välttämättömät vakiintuneiden olojen ja hyvinvoinnin edellytykset, jotka perustuvat yhtäläisten oikeuksien ja kansojen itsemääräämisoikeuden periaatteiden kunnioittamiseen, Yhdistyneiden Kansakuntien tulee suosia:

a. elintason kohottamista, täystyöllisyyttä sekä taloudellisen ja sosiaalisen edistymisen ja kehityksen edellytyksiä;

b. kansainvälisten taloudellisten, sosiaalisten, terveydellisten ja muiden senlaatuisten kysymysten ratkaisemista sekä kansainvälistä yhteistyötä sivistyksen ja kasvatuksen alalla; ynnä

c. kaikille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta kuuluvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista ja toteuttamista koko maailmassa.

56 artikla

Kaikki jäsenet sitoutuvat toimimaan muiden mukana ja erikseen yhteistyössä järjestön kanssa 55 artiklassa mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi.

57 artikla

1. Ne kunkinlaatuiset erikoiselimet, jotka on perustettu hallitusten keskisillä välipuheilla ja joilta peruskirjainsa mukaisesti on laaja kansainvälinen vastuu talouden, sosiaalisten kysymysten, sivistyksen, kasvatuksen, terveydenhoidon ja muilla senlaatuilla aloilla, on saatettava suhteisiin Yh-

distyneiden Kansakuntien kanssa 63 artiklan määräysten mukaisesti.

2. Näitä täten suhteisiin Yhdistyneiden Kansakuntien kanssa saatettuja toimielimiä nimitetään jäljempänä „erikoiselimiksi”.

58 artikla.

Järjestön on esitettävä suosituksia erikoiselinten tehtävien ja toiminnan yhtenäistämiseksi.

59 artikla

Järjestö tekee, milloin syytä on, aloitteen asianomaisten valtioiden välisiin neuvotteluihin ryhtymisestä 55 artiklassa mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi tarvittavien uusien erikoiselinten perustamiseksi.

60 artikla

Tässä luvussa mainittujen järjestöjen tehtävien suorittamisesta on vastuussa yleiskokous sekä sen alaisena talous- ja sosiaalineuvosto, jolla on tätä tarkoitusta varten X luvussa mainitut valtuudet.

X LUKU

TALOUS- JA SOSIAALINEUVOSTO

Kokoonpano

61 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvoston muodostaa kahdeksantoista yleiskokouksen valitsemaa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsentä.

2. Ottaen huomioon 3 momentin määräykset talous- ja sosiaalineuvostoon valitaan joka vuosi kuusi jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Erovuoroinen jäsen voidaan heti valita uudelleen.

3. Ensimmäisessä vaalissa talous- ja sosiaalineuvostoon valitaan kahdeksantoista jäsentä. Kuuden täten valitun jäsenen toimikausi päättyy vuoden kuluttua ja kuuden muun jäsenen kahden vuoden kuluttua, sillä tapaa, kuin yleiskokous päättää.

4. Jokaisella talous- ja sosiaalineuvoston jäsenellä on yksi edustaja.

Tehtävät ja valtuudet

62 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvostolla on valta tehdä tai teettää tutkimuksia ja selontekoja, jotka koskevat kansainvälisiä talous-, sosiaali-, sivistys-, kasvatusta-, terveydenhoito-

ja muita senlaatuksia asioita sekä esittää kaikkia tällaisia asioita koskevia suosituksia yleiskokoukselle, Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille ja asianomaisille erikoiselimille.

2. Sillä on valta esittää suosituksia, joiden tarkoituksena on edistää kaikille kuuluvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista ja toteuttamista.

3. Sillä on toimialaansa kuuluvissa asioissa valta laatia yleiskokoukselle esitettäviä sopimusluonnoksia.

4. Sillä on valta Yhdistyneiden Kansakuntien asettamien sääntöjen mukaisesti toimialaansa kuuluvia asioita varten kutsua koolle kansainvälisiä konferensseja.

63 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvostolla on valta tehdä sopimuksia kaikkien 57 artiklassa mainittujen elimien kanssa niiden ehtojen määrittelemiseksi, joilla asianomainen elin saatetaan suhteisiin Yhdistyneiden Kansakuntien kanssa. Tällaiset sopimukset on alistettava yleiskokouksen hyväksyttäväksi.

2. Sillä on valta yhtenäistää erikoiselinten toiminta neuvottelemalla niiden kanssa ja esittämällä niille sekä yleiskokoukselle ja Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille suosituksia.

64 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvostolla on valta ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin saadakseen säännöllisiä selostuksia erikoiselimiltä. Se voi sopia Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten ja erikoiselinten kanssa selostusten saamisesta siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty sen omien suositusten sekä yleiskokouksen talous- ja sosiaalineuvoston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tekemien suositusten täytäntöön panemiseksi.

2. Sillä on valta saattaa yleiskokouksen tietoon huomautuksensa näiden selostuksien johdosta.

65 artikla

Talous- ja sosiaalineuvosto voi antaa turvallisuusneuvostolle tietoja ja sen on turvallisuusneuvoston pyytäessä autettava sitä.

66 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvoston on suoritettava sen toimialaan kuuluvia tehtäviä yleiskokouksen suosituksia täytäntöön pantaessa.

2. Se voi yleiskokouksen suostumuksella suorittaa palveluksia Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten ja erikoiselinten pyynnöstä.

3. Sen on suoritettava muitakin tehtäviä, jotka on määritelty muualla tässä peruskirjassa tai joita yleiskokous sille antaa.

Äänestys

67 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvoston kullakin jäsenellä on yksi ääni.

2. Talous- ja sosiaalineuvoston päätökset tehdään läsnäolevien äänestävien jäsenten yksinkertaisella ääntenemmistöllä.

Menettelyjärjestys.

68 artikla

Talous- ja sosiaalineuvoston on asetettava valiokuntia, taloudellisia ja sosiaalisia kysymyksiä sekä ihmisoikeuksien edistämistä varten ynnä muitakin sen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia valiokuntia.

69 artikla.

Talous- ja sosiaalineuvoston on kutsuttava Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen osallistumaan, ilman äänioikeutta, jokaisen erityisesti tätä jäsentä koskevan asian käsitteelyyn.

70 artikla

Talous- ja sosiaalineuvosto voi sopia siitä, että erikoiselinten edustajat osallistuvat, ilman äänioikeutta, sen asettamien valiokuntien neuvotteluihin sekä että sen edustajat osallistuvat erikoiselinten neuvotteluihin.

71 artikla

Talous- ja sosiaalineuvosto voi ryhtyä sopiviin toimenpiteisiin neuvotellakseen hallituksista riippumattomien järjestöjen kanssa, jotka käsittelevät neuvoston alaan kuuluvia asioita. Tällaisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä kansainvälisten tai, milloin se katsotaan sopivaksi, kansallisten järjestöjen suhteen asianomaisen Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen kanssa neuvoteltua.

72 artikla

1. Talous- ja sosiaalineuvosto vahvistaa itse työjärjestyksensä ja määrää tällöin myös puheenjohtajansa valitsemistavan.

2. Talous- ja sosiaalineuvosto kokoontuu tarvittaessa, sääntöjensä mukaisesti; näissä tulee olla määräys siitä, että neuvosto kutsutaan koolle sen jäsenten enemmistön pyynnöstä.

XI LUKU

ITSEHALLINTOA VAILLA OLEVIA ALUEITA KOSKEVA JULISTUS

73 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet, jotka ovat vastuussa tai ottavat vastuun sellaisten alueiden hallinnosta, joiden väestö ei vielä ole saavuttanut täydellistä itsehallintoa, tunnustavat sen periaatteen, että näiden alueiden asukkaiden edut ovat ensisijaiset, sekä omaksuvat pyhänä luottamustoimena velvollisuuden edistää kaikin mahdollisin tavoin tämän peruskirjan luoman kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden järjestelmän puitteissa näiden alueiden asukkaiden hyvinvointia sekä siksi:

a. osoittaen asiaankuuluvaa kunnioitusta kysymyksessä olevan väestön kulttuuria kohtaan, taata sen poliittisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kasvatuksellisen edistyksen, sen oikeudenmukaisen kohtelun sekä sen suojelemisen väärinkäytöksiltä;

b. kehittää itsehallintoa, ottaa asianmukaisesti huomioon väestön poliittiset pyrkimykset sekä auttaa sitä sen vapaiden poliittisten laitosten asteittaisessa kehittämisessä kunkin alueen ja sen väestön erityisten olosuhteiden sekä väestön erilaisen kehitystason mukaan;

c. edistää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta;

d. tukea rakentavia kehitystoimenpiteitä, kannustaa tutkimustyötä, olla yhteistyössä keskenään sekä, missä ja milloin aiheutta on, myös kansainvälisten erikoisjärjestöjen kanssa tässä artiklassa mainittujen sosiaalisten, taloudellisten ja tieteellisten tarkoitusten käytännölliseksi toteuttamiseksi;

e. toimittaa pääsihteerille säännöllisesti tiedotustarkoituksessa, huomioonottaen turvallisuuden ja perustuslaillisten näkökohtien vaatimat rajoitukset, tilastollisia ja muita teknisuonteisia tietoja niiden alueiden taloudellisista, sosiaalisista ja kasvatuksellisista oloista, joista kukin on vastuussa ja joita XII ja XIII luku eivät koske.

74 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet sopivat myöskin siitä, että niiden politiikan tässä luvussa tarkoitettuihin alueisiin nähden yhtä suurena määrin kuin itse emämaahan kuuluviin alueisiin nähden on pohjaututtava hyvän naapurisuuden periaatteen yhteiskunnallisessa, taloudellisessa ja kaupallisessa suhteessa, ottaen asianmukaisesti huomioon muun maailman edut ja hyvinvointi.

XII LUKU

KANSAINVÄLINEN HUOLTOHALLINTOJÄRJESTELMÄ

75 artikla

Yhdistyneet Kansakunnat perustaa määräysvaltansa alaisen kansainvälisen huoltohallintojärjestelmän sellaisten alueiden hallintoa ja valvontaa varten, jotka myöhemmin tehtävillä erillisillä sopimuksilla voidaan asettaa sen alaisiksi. Näitä alueita nimitetään jäljempänä huoltohallintoalueiksi.

76 artikla

Sopuoinnussa tämän peruskirjan 1 artiklassa esitettyjen Yhdistyneiden Kansakuntien päämäärien kanssa huoltohallintojärjestelmä pyrkii etenkin:

a. edistämään kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta;

b. tukemaan huoltohallintoaluciden asukkaiden poliittista, taloudellista, sosiaalista ja kasvatuksellista edistystä sekä heidän jatkuvaa kehitystään itsehallintoa tai riippumattomuutta kohti, ottaen huomioon jokaisen alueen ja sen väestön erityiset olot sekä asianomaisen väestön ilmaiset toivomukset sekä kunkin huoltohallintosopimuksen määräykset;

c. elvyttämään ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista kaikkiin nähden rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta ja edistämään maailman kansojen keskinäisen riippuvaisuuden tunnustamista; sekä

d. takaamaan kaikille Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille ja niiden kansalaisille samanlaisen kohtelun sosiaali-, talous- ja kauppa-asioissa sekä jälkimmäisille, tasavaroisuuden myös oikeudenkäytössä, pitäen kuitenkin silmällä edellä mainittujen pyr-

kimysten toteuttamista ja 80 artiklan määräyksiä.

77 artikla

1. Huoltohallintojärjestelmää sovelletaan seuraaviin ryhmiin kuuluviin alueisiin, jotka huoltohallintosopimuksilla asetetaan sen alaisiksi:

- a. nykyiset mandaattialueet;
- b. alueet, jotka voidaan erottaa vihollisvaltioista toisen maailmansodan tuloksena; sekä
- c. alueet, jotka niiden hallinnosta vastuussa olevat valtiot vapaaehtoisesti asettavat järjestelmän alaisiksi.

2. Myöhemmin sovitaan, mitkä edelläoleviin ryhmiin kuuluvista alueista saatetaan huoltohallintojärjestelmän alaisiksi ja millä ehdoin.

78 artikla

Huoltohallintojärjestelmää ei ole sovellettava maihin, jotka ovat tulleet Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniksi, näiden keskinäisten suhteiden perustuessa täysivaltaisen tasa-arvoisuuden periaatteen kunnioittamiseen.

79 artikla

Jokaista huoltohallintojärjestelmän alaisiksi asetettavaa aluetta koskevan huoltohallintosopimuksen määräyksistä sekä muutoksista tai korjauksista on sovittava niiden valtioiden kesken, joita kysymys suoraan koskee, niihin luettuna, kysymyksen ollessa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen mandaattialueesta, mandaattivaltio, ja ne on hyväksyttävä 83 ja 85 artiklain edellyttämällä tavalla.

80 artikla

1. Ellei 77, 79 ja 81 artiklan mukaan tehdyissä erillisissä huoltohallintosopimuksissa, joilla jokin alue saatetaan huoltohallintojärjestelmän alaiseksi, toisin sovita, sekä kunnes tällaiset sopimukset on tehty, ei minkään tämän luvun määräyksen ole tulkittava millään tavoin välittömästi tai välillisesti muuttavan niinkään valtion tai kansan oikeuksia tai sellaisten voimassa olevien kansainvälisten sopimusten määräyksiä, joissa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet ovat sopimuspuolia.

2. Tämän artiklan 1 momenttia alköön tulkittako niin, että sen perusteella voi-

daan viivästyttää tai siirtää sellaisista sopimuksista neuvottelemista tai päättämistä, joilla mandaatti- tai muita alueita saatetaan huoltohallintojärjestelmän alaisiksi 77 artiklan edellyttämällä tavalla.

81 artikla

Huoltohallintosopimuksen tulee sisältää joka tapauksessa ne ehdot, joiden puitteissa huoltohallintoaluetta hallitaan, sekä määrätä viranomainen, joka käyttää huoltohallintoalueella hallintovaltaa. Tällaisena viranomaisena, jota jäljempänä kutsutaan hallintoviranomaiseksi, saattaa olla yksi tai useampi valtio tai järjestö itse.

82 artikla

Jokaisessa huoltohallintosopimuksessa voidaan määrätä yksi tai useampi strateginen alue, jotka voivat käsittää osittain tai kokonaan sopimuksen tarkoittaman huoltohallintoalueen, siten kuitenkin rajoittamatta mitään 43 artiklan mukaan tehtyä erikoissopimusta.

83 artikla

1. Turvallisuusneuvosto suorittaa kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien strategisia alueita koskevat tehtävät, näihin luettuna huoltohallintosopimusten ehtojen sekä niiden muutosten ja korjausten hyväksyminen.

2. Jokaisen strategisen alueen väestöön on sovellettava 76 artiklassa mainittuja pääpyrkimyksiä.

3. Turvallisuusneuvosto on, ottaen huomioon huoltohallintosopimusten määräykset ja turvallisuuden vaatimukset, käytettävä hyväkseen huoltohallintoneuvoston apua suorittaessaan sellaisia Yhdistyneiden Kansakuntien huoltohallintojärjestelmän mukaisia tehtäviä, jotka koskevat strategisten alueiden poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kasvatuksellisia kysymyksiä.

84 artikla

Hallintoviranomaisen velvollisuutena on pitää huolta siitä, että huoltohallintoalue osallistuu kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen. Tässä tarkoituksessa hallintoviranomainen voi käyttää huoltohallintoalueelta saamiaan vapaaehtoisia joukkoja, helpotuksia ja apua täyttääkseen tässä suhteessa ottamansa velvoitukset turvallisuusneuvostoa kohtaan sekä paikalliseen puolustukseen ynnä lain ja järjestyksen ylläpitämiseen huoltohallintoalueella.

85 artikla

1. Yleiskokous suorittaa Yhdistyneiden Kansakuntien tehtävät, jotka koskevat kaikkien muiden paitsi strategisiksi määrättyjen alueiden huoltohallintosopimuksia, näihin luettuna huoltosopimusten ehtojen sekä niiden muutosten ja korjausten hyväksyminen.

2. Huoltohallintoneuvoston, toimien yleiskokouksen alaisena, on autettava yleiskokousta näiden tehtävien täyttämässä.

XIII LUKU

HUOLTOHALLINTONEUVOSTO

Kokoonpano

86 artikla

1. Huoltohallintoneuvostoon kuuluvat seuraavat Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenet :

a) jäsenet, joilla on hallinnossaan huoltohallintoalueita;

b) ne 23 artiklassa nimeltä mainitut jäsenet, joilla ei ole hallinnossaan huoltohallintoalueita; sekä

c) niin monta muuta, yleiskokouksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, kuin on tarpeen, jotta huoltohallintoneuvoston koko jäsenmäärä olisi tasan jakautunut sellaisille Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille, joilla on hallinnossaan huoltohallintoalueita ja sellaisille, joilla ei ole niitä hallittavina.

2. Jokainen huoltohallintoneuvoston jäsen valtuuttaa yhden erikoisen pätevän henkilön edustamaan sitä neuvostossa.

Tehtävät ja valtuudet

87 artikla

Yleiskokous ja sen määräysvallan alaisena huoltohallintoneuvosto voivat tehtäviensä täyttämiseksi:

a) tarkastaa hallintoviranomaisen lähettämiä raportteja;

b) ottaa vastaan anomuksia sekä tutkia niitä neuvotellen hallintoviranomaisen kanssa;

c) suorittaa määräaikaista käyntejä asianomaisilla huoltohallintoalueilla hallintoviranomaisen kanssa sopiminaan aikoina; sekä

d) ryhtyä näihin sekä muihin toimenpiteisiin huoltohallintosopimusten määräysten mukaisesti.

88 artikla

Huoltohallintoneuvoston on laadittava kyselykaavake kunkin huoltohallintoalueen asukkaiden poliittisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kasvatuksellisesta edistyksestä, ja hallintoviranomaisen on laadittava tällaisen kyselykaavakkeen perusteella vuosikertomus yleiskokoukselle jokaiselta yleiskokouksen toimivaltaan kuuluvalta huoltohallintoalueelta.

Äänestys

89 artikla

1. Huoltohallintoneuvoston joka jäsenellä on yksi ääni.

2. Huoltohallintoneuvoston päätökset tehdään läsnäolevien ja äänestävien jäsenten yksinkertaisena ääntenemmistöllä.

Menettelyjärjestys

90 artikla

1. Huoltohallintoneuvosto vahvistaa oman työjärjestyksensä ja määrää tällöin myös puheenjohtajan valitsemistavan.

2. Huoltohallintoneuvosto kokoontuu tarpeen vaatiessa sääntöjensä määräämällä tavalla. Sääntöihin on sisällytettävä määräys siitä, että neuvosto kutsutaan koolle jäsenten enemmistön pyynnöstä.

91 artikla

Huoltohallintoneuvosto käyttää tarpeen vaatiessa hyväkseen talous- ja sosiaalineuvoston sekä erikoiselinten apua asioissa, jotka koskevat näiden toimialoja.

XIV LUKU

KANSAINVÄLINEN TUOMIOISTUIN

92 artikla

Kansainvälinen tuomioistuin on Yhdistyneiden Kansakuntien oikeudellinen pääelin. Se toimii tähän liitetyn perussäännön mukaisesti, joka pohjautuu Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen perussääntöön ja on tämän peruskirjan erottamaton osa.

93 artikla

1. Kaikkien Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten katsotaan ipso facto osallistuvan Kansainvälisen tuomioistuimen perussääntöön.

2. Valtio, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, saattaa osallistua Kansainvälisen tuomioistuimen perussääntöön yleiskokouksen turvallisuusneuvoston suosituksesta kussakin yksityistapauksessa määräämillä ehdoilla.

94 artikla

1. Kukin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen sitoutuu noudattamaan Kansainvälisen tuomioistuimen päätöksiä jokaisessa asiassa, jossa se on asiapuolena.

2. Jos asiapuoli ei täytä tuomioistuimen päätöksestä sille johtuvia velvoituksia, on toisella asiapuolella oikeus kääntyä turvallisuusneuvoston puoleen, joka voi tarpeen vaatiessa esittää suosituksia tai päättää toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä tuomion täytäntöönpanemiseksi.

95 artikla.

Mikään tämän peruskirjan määräys ei estä Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä jättämästä riitaisuuksiensa ratkaisemista muille tuomioistuimille jo voimassa olevien tai vastaisuudessa solmittavien sopimusten perusteella.

96 artikla

1. Yleiskokous tai turvallisuusneuvosto voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen neuvovaa lausuntoa kaikista oikeudellisista kysymyksistä.

2. Muut Yhdistyneiden Kansakuntien elimet sekä erikoiselimet, jotka yleiskokous milloin hyvänsä voi tähän valtuuttaa, saattavat myös pyytää tuomioistuimen neuvovaa lausuntoa niiden toiminnan piirissä syntyvistä oikeudellisista kysymyksistä.

XV LUKU

SIHTEERISTÖ

97 artikla

Sihteeristö käsittää pääsihteerin ja järjestön tarvitseman henkilökunnan. Pääsihteeri nimittää turvallisuusneuvoston suosituksesta yleiskokous. Hän on järjestön ylin virkamies.

98 artikla

Pääsihteeri toimii sinä kaikissa yleiskokouksen, turvallisuusneuvoston, talous- ja sosiaalineuvoston ja huoltohallintoneuvoston kokouksissa sekä suorittaa muita näiden elinten hänelle antamia tehtäviä. Pääsihteeri esittää yleiskokoukselle vuosikertomuksen järjestön toiminnasta.

99 artikla

Pääsihteeri voi kiinnittää turvallisuusneuvoston huomion jokaiseen seikkaan, joka hänen mielestään saattaa uhata kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä.

100 artikla

1. Tehtäviensä suorittamisessa pääsihteeri ja henkilökunta eivät saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita miltään hallitukselta tai muulta viranomaiselta järjestön ulkopuolelta. Heidän on pidätyttävä kaikista teoista, jotka eivät sovellu heidän asemaansa kansainvälisinä, ainoastaan järjestölle vastuullisina virkamiehinä.

2. Kukin Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen sitoutuu kunnioittamaan pääsihteerin ja henkilökunnan tehtävien puhtaasti kansainvälistä luonnetta sekä pidättymään yrittämästä vaikuttaa heihin heidän tehtäviensä täyttämässä.

101 artikla

1. Henkilökunnan nimittää pääsihteeri yleiskokouksen vahvistamien määräysten mukaan.

2. Sopiva vakinainen henkilökunta määrätään talous- ja sosiaalineuvostolle, huoltohallintoneuvostolle ja tarpeen vaatiessa Yhdistyneiden Kansakuntien muille elimille. Tämä henkilökunta on sihteeristön osana.

3. Määräävänä näkökohtana henkilökuntaa otettaessa sekä työehtoja määrittäessä tulee olla välttämättömyys taata suurimmat työteho-, pätevyys- ja luotettavuusvaatimukset. Asianmukaista huomiota on myös kiinnitettävä siihen, että henkilökunta hankitaan niin laajalta maantieteelliseltä pohjalta kuin mahdollista,

XVI LUKU

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

102 artikla

1. Jokainen sopimus ja kansainvälinen välipuhe, jonka jokin Yhdistyneiden Kan-

sakuntien jäsen tekee tämän peruskirjan tultua voimaan, on niin pian kuin mahdollista jätettävä sihteeristön kirjattavaksi ja sen julkaistavaksi.

2. Sellaiseen sopimukseen tai kansainväliseen välipuheeseen, jota ei ole kirjattu tämän artiklan 1 momentin mukaisesti, kuuluva sopimuspuoli ei voi vedota mainittuun sopimukseen tai välipuheeseen missään Yhdistyneiden Kansakuntien elimessä.

103 artikla

Jos Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen veloitukset tämän peruskirjan ja jonkin muun kansainvälisen sopimuksen nojalla ovat ristiriidassa keskenään, on tämän peruskirjan veloituksilla etusija.

104 artikla

Järjestön tulee nauttia kunkin jäsenenä alueella sellaista oikeuskelpoisuutta, kuin on tarpeen sen tehtävien täyttämiseksi ja päämäärien toteuttamiseksi.

105 artikla

1. Järjestön tulee nauttia kunkin jäsenenä alueella sellaisia erioikeuksia ja vapautuksia, kuin on tarpeen sen päämäärien toteuttamiseksi.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenen edustajien ja järjestön, virkamiesten tulee samoin nauttia erioikeuksia ja vapautuksia, jotka ovat tarpeen, jotta he voisivat suorittaa järjestöä koskevat tehtävänsä riippumattomasti.

3. Yleiskokous voi esittää suosituksia tämän artiklan 1 ja 2 momentin soveltamisen yksityiskohtien määrittelemiseksi tai voi tässä tarkoituksessa ehdottaa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille sopimusten tekemistä.

XVII LUKU

VÄLIAIKAISIA TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSIÄ

106 artikla

Ennen kuin sellaiset 43 artiklassa mainitut erikoissopimukset ovat tulleet voimaan, jotka turvallisuusneuvoston käsityksen mukaan sallivat ryhtyä harjoittamaan sille 42 artiklan mukaan kuuluvia tehtäviä, on loka-kuun 30 päivänä 1943 Moskovassa allekirjoitetun neljän vallan julistuksen osapuol-

ten sekä Ranskan neuvoteltava mainitun julistuksen 5 kohdan määräysten mukaisesti keskenään ja tarpeen vaatiessa muiden Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten kanssa niihin yhteisiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi järjestön nimissä, jotka ovat tarpeen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

107 artikla

Valtion suhteen, joka toisen maailmansodan aikana on ollut jonkin tämän peruskirjan allekirjoittajavaltion vihollinen, ei mikään tässä peruskirjassa saa rajoittaa tai estää toimintaa, johon tällaisesta toiminnasta vastuussa olevat hallitukset ovat sanotun sodan johdosta ryhtyneet tai antaneet valtuutuksen.

XVIII LUKU

MUUTOKSET

108 artikla

Tähän peruskirjaan tehtävät muutokset tulevat voimaan kaikkiin Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniin nähden, kun vähintään kahden kolmanneksen enemmistö yleiskokouksen jäsenistä on ne hyväksynyt ja kun vähintään kaksi kolmannesta Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenistä, näihin luetuina kaikki turvallisuusneuvoston pysyvät jäsenet, on ne ratifioinut valtiosääntöjensä mukaisessa järjestyksessä.

109 artikla

1. Tämän peruskirjan tarkistamiseksi voidaan pitää Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten yleinen konferenssi, aikana ja paikassa, jotka määrää yleiskokouksen jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö ja turvallisuusneuvoston minkä hyvänsä seitsemän jäsenen enemmistö. Konferenssissa on Yhdistyneiden Kansakuntien kullakin jäsenellä yksi ääni.

2. Jokainen tämän peruskirjan muutos, jota on kannattanut kaksi kolmannesta konferenssin osanottajista, tulee voimaan, kun vähintään kaksi kolmannesta Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenistä, näihin luetuina kaikki turvallisuusneuvoston pysyvät jäsenet, on sen ratifioinut valtiosääntöjensä mukaisessa järjestyksessä.

3. Ellei tällaista konferenssia ole pidetty

ennen yleiskokouksen kymmenettä vuosi-istuntoa tämän peruskirjan voimaantulon jälkeen, merkitään tällaisen konferenssin kokoonkutsumisehdotus yleiskokouksen kymmenennen vuosi-istunnon esityslistalle, ja konferenssi pidetään, jos yleiskokouksen jäsenten enemmistö ja turvallisuusneuvoston minkä seitsemän jäsenen enemmistö hyvänsä niin päättää.

XIX LUKU

RATIFIOINTI JA ALLEKIRJOITAMINEN

110 artikla

1. Tämän peruskirjan ratifioivat allekirjoittajavaltiot valtiosääntöjensä mukaisessa järjestyksessä.

2. Ratifioimiskirjat talletetaan Amerikan Yhdysvaltain hallituksen huostaan, joka jokaisesta talletuksesta ilmoittaa kaikille allekirjoittajavaltioille sekä järjestön pääsihteerille, kun tällainen on nimitetty.

3. Tämä peruskirja tulee voimaan, kun Kiinan Tasavalta, Ranska, Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitto, Ison-Britannian

ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt Kuningaskunta ja Amerikan Yhdysvallat sekä muiden allekirjoittajavaltioiden enemmistö ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa. Tämän jälkeen Amerikan Yhdysvaltain hallitus laatii ratifioimiskirjain talletuksesta pöytäkirjan ja toimittaa tästä jäljennökset kaikille allekirjoittajavaltioille.

4. Tämän peruskirjan allekirjoittajavaltiot, jotka sen voimaan tultua ratifioivat sen, tulevat Yhdistyneiden Kansakuntien alkuperäisiksi jäseniksi sinä päivänä, jolloin ne tallettavat ratifioimiskirjansa.

111 artikla

Tämä peruskirja, jonka kiinan-, ranskan-, venäjän-, englannin- ja espanjankieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Amerikan Yhdysvaltain hallituksen arkistoon. Tämä hallitus toimittaa asiakirjasta asianmukaisesti oikeiksi todistetut jäljennökset muiden allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

Tämän vakuudeksi Yhdistyneiden Kansakuntien hallitusten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän peruskirjan.

Tehtiin San Franciscon kaupungissa 26 päivänä kesäkuuta tuhatyhdeksänsataaneljäkymmentäviisi.

KANSAINVÄLISEN TUOMIOISTUIMEN PERUSSÄÄNTÖ

1 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjalla järjestön oikeudelliseksi pääelimeksi perustettu Kansainvälinen tuomioistuin järjestetään ja toimii tämän perussäännön määräysten mukaan.

1 LUKU

TUOMIOISTUIMEN JÄRJESTYS- MUOTO

2 artikla

Tuomioistuimen muodostavat riippumattomat tuomarit, jotka valitaan heidän kansallisuuteensa katsomatta henkilöistä, jotka nauttavat suurinta siveellistä arvonantoa ja täyttävät ylimpien oikeusvirkojen. hoitamiseen kunkin kotimaassa vaadittavat ehdot tai joilla oikeusoppineina on yleisesti tunnustettu pätevyys kansainvälisen oikeuden alalla.

3 artikla

1. Tuomioistuimen muodostaa viisitoista jäsentä. Siihen ei voi kuulua enempää kuin yksi saman valtion kansalainen.

2. Tässä suhteessa se, jota voitaisiin pitää useamman kuin yhden valtion kansalaisena, katsotaan sen valtion kansalaiseksi, jossa hän tavallisesti käyttää yksityisiä ja valtiollisia oikeuksiaan.

4 artikla

1. Tuomioistuimen jäsenet valitsevat yleiskokous ja turvallisuusneuvosto Pysyvän välitystuomioistuimen kansallisten ryhmien esittämästä henkilöluettelosta alempana mainittujen määräysten mukaan.

2. Niiden Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten kohdalta, joilla ei ole edustusta Pysyvässä välitystuomioistuimessa, esittävät ehdokkaat ne kansalliset ryhmät, jotka niiden hallitukset tätä tarkoitusta varten muo-

dostavat samojen perusteiden mukaan, kuin vuonna 1907 tehdyn, kansainvälisten riitaisuuksien rauhanomaista ratkaisemista koskevan Haagin yleissopimuksen 44 artikla määrää Pysyvän välitystuomioistuimen jäsenten vaalista.

3. Ellei ole olemassa erikoissopimusta, määrää yleiskokous turvallisuusneuvoston suosituksesta ehdot, joilla tuomioistuimen jäsenten vaaliin voi ottaa osaa sellainen valtio, joka on yhtynyt tähän perussääntöön mutta ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen.

5 artikla

1. Vähintään kolme kuukautta ennen vaalipäivää kehoittaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kirjallisesti tähän perussääntöön yhtyneisiin valtioihin kuuluvia Pysyvän välitystuomioistuimen jäseniä samoin kuin kansallisten ryhmien jäseniä, jotka on valittu 4 artiklan 2 momentin mukaan, määrätyn ajan kuluessa kansallisten ryhmiensä avulla tekemään ehdotuksen henkilöistä, jotka ovat sopivia tuomioistuimen jäseniksi.

2. Mikään ryhmä ei missään tapauksessa saa esittää enempää kuin neljä henkilöä, joista enintään kaksi on sen omaa kansalaisuutta. Missään tapauksessa ei ehdokkaiden lukumäärä saa olla täytettävien paikkojen kaksinkertaista määrää suurempi.

6 artikla

On suotavaa, että kukin kansallinen ryhmä, ennen kuin se ryhtyy asettamaan ehdokkaita, neuvottelee maansa korkeimman oikeuden, lainopillisten tiedekuntien ja korkeakoulujen, kansallisten lakitieteellisten akatemiain sekä kansainvälisten lakitieteellisten akatemiain kansallisten osastojen kanssa.

7 artikla

1. Pääsihteeri laatii aakkosellisen luettelon kaikista täten ehdotetuista henkilöistä.

Ainoastaan nämä henkilöt ovat vaalikelpoisia, lukuunottamatta 12 artiklan 2 momentissa mainittua poikkeusta.

2. Pääsihteeri esittää tämän luettelon yleiskokoukselle ja turvallisuusneuvostolle.

8 artikla

Yleiskokous ja turvallisuusneuvosto toimittavat toisistaan riippumatta tuomioistuimen jäsenten vaalin.

9 artikla

Jokaisessa vaalissa on valitsijamiesten muistettava, ei ainoastaan että tuomioistuimen jäseniksi nimitettävillä henkilöillä kullakin henkilökohtaisesti tulee olla vaaditut ominaisuudet, vaan myös että heidän yhteensä on edustettava sivistyksen päämuotoja ja maailman tärkeimpiä oikeusjärjestelmiä.

10 artikla

1. Valituiksi ovat tulleet ne, jotka yleiskokouksessa ja turvallisuusneuvostossa ovat saaneet ehdottoman äänten enemmistön.

2. Turvallisuusneuvostossa tapahtuvassa äänestyksessä, olipa kysymyksessä tuomarien tai jäljempänä 12 artiklassa tarkoitetun lautakunnan jäsenten vaali, ei ole tehtävä mitään eroa turvallisuusneuvoston pysyvien ja vaihtuvien jäsenten välillä.

3. Siinä tapauksessa että yleiskokouksen ja turvallisuusneuvoston yhtäpitävä valinta kohdistuisi useampaan kuin yhteen saman valtion kansalaiseen, katsotaan ainoastaan vanhin näistä valituksi.

11 artikla

Jos ensimmäisen vaalikokouksen jälkeen paikkoja vielä on täyttämättä, pidetään samalla tavalla toinen ja tarvittaessa kolmas vaalikokous.

12 artikla

1. Jos kolmannen vaalikokouksen jälkeen vielä jää täyttämättömiä paikkoja, voidaan milloin tahansa, joko yleiskokouksen tai turvallisuusneuvoston pyynnöstä, muodostaa kuusi jäsentä käsittävä välityslautakunta, jonka jäsenistä yleiskokous nimittää kolme ja turvallisuusneuvosto kolme, nimeämään ehdottomalla äänten enemmistöllä kuhunkin vapaaseen paikkaan yksi ehdokas yleiskokouksen ja turvallisuusneuvoston kummankin erikseen, hyväksyttäväksi.

2. Välityslautakunta voi yksimielisellä päätöksellä ehdokasluetteloon ottaa henkilöitä, jotka täyttävät vaaditut ehdot, vaikka heidän nimiään ei olisikaan 7 artiklassa mainitussa luettelossa.

3. Jos välityslautakunta toteaa, ettei se kykene toimittamaan vaalia, täyttävät tuomioistuimen jo nimitetyt jäsenet turvallisuusneuvoston määräämän ajan kuluessa vapaat paikat valiten uudet jäsenet niistä henkilöistä, jotka ovat saaneet ääniä joko yleiskokouksessa tai turvallisuusneuvostossa.

4. Jos tuomarien äänet jakautuvat tasan, ratkaisee vanhimman tuomarin ääni.

13 artikla

1. Tuomioistuimen jäsenet valitaan yhdeksäksi vuodeksi ja heidät voidaan valita uudelleen; mikäli on kysymys tuomioistuimen ensimmäisessä vaalissa nimitetyistä tuomareista, päättyy kuitenkin viiden tuomarin toimikausi kolmen vuoden kuluttua ja viiden muun tuomarin kuuden vuoden kuluttua.

2. Tuomarit, joiden toimikaudet päättyvät edellämainittujen ensimmäisten kolmen ja kuuden vuoden kuluttua, määrätään pääsihteerin heti ensimmäisen vaalin jälkeen suorittamalla arvonnostolla.

3. Tuomioistuimen jäsenet pysyvät virassa, kunnes heidän paikkansa uudelleen täytetään. Senkin jälkeen he käsittelevät loppuun ne asiat, joihin he ovat jo ryhtyneet.

4. Jos tuomioistuimen jäsen eroaa, eronpyyntö on osoitettava tuomioistuimen puheenjohtajalle, toimitettavaksi edelleen pääsihteerille. Paikka tulee avoimeksi viimeksimainitun tiedoksiannon tapahtuessa.

14 artikla

Vapautuneita paikkoja täytettäessä noudatetaan ensimmäisessä vaalissa käytettyä menettelytapaa, ottaen huomioon seuraava määräys: vapautumisen jälkeisen lähimmän kuukauden kuluessa pääsihteeri lähettää 5 artiklassa määrätyt kehoitukset, ja vaalipäivän määrää turvallisuusneuvosto.

15 artikla

Jos tuomioistuimen jäsen on valittu sellaisen jäsenen sijalle, jonka virkakausi ei ole kulunut umpeen, hän hoitaa virkaa edeltäjänsä virkakauden loppuun.

16 artikla

1. Tuomioistuimen jäsenet eivät saa hoitaa minkäänlaista poliittista tai hallinnollista toimintaa eivätkä ryhtyä mihinkään luonteeltaan ammattimaiseen toimintaan.

2. Tässä suhteessa epäselvät tapaukset ratkaisee tuomioistuin.

17 artikla

1. Tuomioistuimen jäsenet eivät saa toimia asiamiehinä, neuvonantajina tai asianajajina minkäänlaisessa asiassa.

2. He eivät saa ottaa osaa sellaisen asian ratkaisuun, jossa he aikaisemmin ovat toimineet jommankumman asiapuolen asiamiehenä, neuvonantajana tai asianajajana, kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen tai jonkin tutkintakomission jäsenenä tai minkä muun ominaisuuden nojalla tahansa.

3. Tässä suhteessa epäselvät tapaukset ratkaisee tuomioistuin.

18 artikla

1. Tuomioistuimen jäsen voidaan erottaa virastaan vain, jos hän toisten jäsenten yksimielisen käsityksen mukaan ei enää täytä vaadittuja edellytyksiä.

2. Toimistopäällikkö ilmoittaa tästä virallisesti pääsihteerille.

3. Tällaisesta ilmoituksesta ori seurauksena, että paikka joutuu avoimeksi.

19 artikla

Tuomioistuimen jäsenet nauttivat viran-toimituksessa ollessaan diplomaattisia erioikeuksia ja vapautuksia.

20 artikla

Tuomioistuimen kunkin jäsenen tulee ennen virkaan astumistaan julkisessa istunnossa antaa juhlallinen vakuutus siitä, että hän käyttää toimivaltaansa täysin puolueettomasti ja tunnontarkasti.

21 artikla

1. Tuomioistuin valitsee kolmeksi vuodeksi puheenjohtajansa ja varapuheenjohtajansa; heidät voidaan valita uudelleen.

2. Tuomioistuin nimittää toimistopäällikkönsä ja voi nimittää muita tarvittavia virkamiehiä.

22 artikla

1. Tuomioistuimen toimipaikaksi on määrätty Haag. Tuomioistuin voi kuitenkin

kokoontua ja toimia muualla, kun se harkitsee sen toivottavaksi.

2. Puheenjohtaja ja toimistopäällikkö asuvat vakinaisesti tuomioistuimen toimipaikalla.

23 artikla

1. Tuomioistuin on koolla pysyvästi, paitsi tuomioistuimen lomien aikana, joiden ajankohdat ja pituuden se itse määrää.

2. Tuomioistuimen jäsenillä on oikeus määräaikaan lomiin, joiden ajan ja pituuden tuomioistuin määrää ottaen huomioon Haagin etäisyyden heidän kotiseudustaan.

3. Tuomioistuimen jäsenten on aina oltava tuomioistuimen käytettävissä, paitsi jos he ovat lomalla tai estyneinä sairauden tai muun vakavan syyn takia, joka on asianmukaisesti perusteltu puheenjohtajalle.

24 artikla

1. Jos joku tuomioistuimen jäsenistä katsoo, ettei hän jostakin erityisestä syystä voi ottaa osaa jonkin asian ratkaisuun, hänen tulee siitä ilmoittaa puheenjohtajalle.

2. Jos puheenjohtaja katsoo, että joku tuomioistuimen jäsen jostakin erityisestä syystä ei voi ottaa osaa jonkin asian käsittelyyn, hänen tulee antaa siitä ilmoitus tälle jäsenelle.

3. Jos tällöin tuomioistuimen jäsen ja puheenjohtaja ovat eri mieltä, ratkaisee tuomioistuin.

25 artikla

1. Ellei määrätapauksen varalta tässä perussäännössä ole nimenomaan toisin edellytetty, tuomioistuin käyttää tuomiovaltaansa täysi-istunnossa.

2. Ellei tuomioistuimen käytettävissä olevien jäsenten luku laske alle yhdentoista, tuomioistuimen ohjesääntö voi sallia, että yksi tai useampi tuomari voidaan olosuhteiden mukaan ja vuorojärjestyksessä vapauttaa osallistumasta tuomioistuimen istuntoihin.

3. Tuomioistuin on päätösvaltainen yhdeksän jäsenen ollessa läsnä.

26 artikla

1. Tuomioistuin voi aina asettaa yhden tai useamman jaoston, joissa on, sen mukaan kuin tuomioistuin päättää, vähintään kolme tuomaria, käsittelemään erinäisiin asiaryhmiin kuuluvia asioita, esim. työsuhteita sekä kauttakulkuliikennettä ja liikenneyhteyksiä koskevia asioita.

2. Tuomioistuin voi aina asettaa jaoston käsittelemään määrääsasiaa. Kamarin tuomarien luvun määrää tuomioistuin asianosaisten suostumuksella.

3. Tässä artiklassa edellytetyt jaostot tekevät päätöksiä, jos asiapuolet sitä pyytävät.

27 artikla

26 ja 29 artiklassa edellytettyjen jaostojen päätökset katsotaan tuomioistuimen antamiksi.

28 artikla

Asiapuolten suostumuksella 26 ja 29 artiklassa mainitut jaostot voivat kokoontua ja toimia muuallakin kuin Haagissa.

29 artikla

Asiain nopeaa käsittelyä varten tuomioistuin asettaa vuosittain viisi tuomaria käsittelemään jaoston ratkaisemaan asioita summittaismenettelyn perusteella, milloin asiapuolet sitä pyytävät. Kaksi tuomaria määrätään lisäksi sellaisen tuomarin varalle, joka ei voi osallistua istuntoon.

30 artikla

1. Tuomioistuin vahvistaa ohjesäännöllä järjestyksen, jonka mukaan se toimii. Eryteisesti tuomioistuin määrää oikeudenkäyntijärjestyksensä.

2. Tuomioistuimen ohjesääntöön voidaan ottaa määräys asessoreista, jotka osallistuvat tuomioistuimen tai sen jaostojen istuntoihin ilman äänestys-oikeutta.

31 artikla

1. Kummakin asiapuolen kansalaisuutta olevat tuomarit säilyttävät oikeutensa ottaa osaa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyyn.

2. Jos tuomioistuimeen kuuluu toisen asiapuolen kansalaisuutta oleva tuomari, voi toinen asianosainen määrätä valintansa mukaan tuomioistuimeen henkilön tuomariksi. Tämä on kernaimmin määrättävä henkilöistä, jotka on ehdotettu 4 ja 5 artiklan mukaan.

3. Jos tuomioistuimeen ei kuulu kummankaan asiapuolen kansalaisuutta olevaa tuomaria, voi kumpikin asiapuoli määrätä tuomarin edellisessä momentissa mainitulla tavalla.

4. Tämä artikla koskee myös 26 ja 29

artiklassa mainittuja tapauksia. Tällöin on puheenjohtajan pyydettävä yhtä tai tarvittaessa kahta tuomioistuimen jäsentä, jotka ovat kamarin jäseninä, luovuttamaan paikansa sellaisille tuomioistuimen jäsenille, jotka ovat kysymyksessä olevien asiapuolten kansalaisuutta, ja, jollei sellaisia ole tai jos on kysymyksessä esteellisyys, asiapuolten erityisesti määräämille tuomareille.

5. Kun samalla puolella on useita asianosaisia, luetaan heidät tässä artiklassa mainittujen määräysten soveltamiseen nähden yhdeksi asiapuoleksi. Tässä suhteessa epäselvät tapaukset ratkaisee tuomioistuin.

6. Tämän artiklan 2, 3 ja 4 momentin mukaan määrättyjen tuomarien on täytettävä tämän perussäännön 2 artiklassa, 17 artiklan 2 momentissa sekä 20 ja 24 artiklassa määrätyt ehdot. He ottavat osaa asiain ratkaisuun tasa-arvoisina virkatoveriensä kanssa.

32 artikla

1. Tuomioistuimen jäsenet saavat vuosipalkan.

2. Puheenjohtaja saa erityisen vuosipalkkion.

3. Varapuheenjohtaja saa erityisen palkkion kultakin päivältä, jona hän suorittaa puheenjohtajan tehtäviä.

4. Tuomarit, jotka on määrätty 31 artiklan mukaan ja jotka eivät ole tuomioistuimen jäseniä, saavat korvauksen kultakin päivältä, jolloin he suorittavat tehtäviään.

5. Nämä palkat, palkkiot ja korvaukset määrää yleiskokous. Niitä ei saa vähentää viran kestäessä.

6. Toimistopäällikön palkan määrää yleiskokous tuomioistuimen ehdotuksesta.

7. Yleiskokouksen hyväksymässä ohjesäännössä määrätään ehdot, joiden mukaan tuomioistuimen jäsenille ja toimistopäällikölle myönnetään eläkkeet, sekä ehdot, joiden mukaan tuomioistuimen jäsenet ja toimistopäällikkö saavat korvauksen matkakuiluistaan.

8. Palkat, palkkiot ja korvaukset ovat vapaat kaikista veroista.

33 artikla

Tuomioistuimen kulut suorittavat Yhdistyneet Kansakunnat sillä tavalla, kuin yleiskokous päättää.

II LUKU

TUOMIOISTUIMEN TOIMIVALTA

34 artikla

1. Ainoastaan valtiot voivat olla asianosaisina tuomioistuimessa.

2. Tuomioistuin voi ohjesääntönsä määrämällä ehdoilla pyytää julkisilta kansainvälisiltä järjestöiltä siinä vireillä olevia asioita koskevia tietoja sekä samoin vastaanottaa tietoja, joita nämä järjestöt esittävät omasta aloitteestaan.

3. Kun tuomioistuimeen saatetussa asiassa tulee kysymykseen jonkin julkisen kansainvälisen järjestön perustana olevan asiakirjan tai tämän asiakirjan perusteella tehdyn kansainvälisen sopimuksen tulkinta, toimistopäällikkö ilmoittaa siitä tälle järjestölle ja toimittaa sille kaiken kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston.

35 artikla

1. Tuomioistuin on tähän perussääntöön yhtyneiden valtioiden käytettävissä.

2. Ne ehdot, joilla tuomioistuin on avoinna muille valtioille, vahvistaa voimassa olevien sopimusten erikoismääräysten sisältäminen poikkeuksin turvallisuusneuvosto, ottaen kuitenkin huomioon, etteivät asiapuolet missään tapauksessa tämän johdosta saa menettää yhdenvertaisuuttaan tuomioistuimen edessä.

3. Kun asiapuolena on valtio, joka ei ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäsen, määrää tuomioistuin sen summan, jolla tämän asiapuolen on otettava osaa tuomioistuimen kulujen korvaamiseen. Tätä määräystä ei kuitenkaan ole sovellettava, jos tämä valtio osallistuu tuomioistuimen kuluihin.

36 artikla

1. Tuomioistuimen toimivalta käsittää kaikki asiat, jotka asiapuolet alistavat sen ratkaistaviksi, samoin kuin kaikki ne tapaukset, jotka erityisesti edellytetään Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa tai voimassa olevissa sopimuksissa.

2. Tähän perussääntöön osallistuneet valtiot voivat milloin tahansa ilmoittaa tunnustavansa tuomioistuimen tuomiovallan *ipso facto* ja ilman erityistä sopimusta päteväksi jokaiseen saman velvoituksen hyväksyvään valtioon nähden kaikissa oikeudellista laatua olevissa riitakysymyksissä, jotka koskevat

- a) sopimusten tulkintaa;
- b) kansainvälisoikeudellisia kysymyksiä;
- c) jonkin tosiasian olemassaoloa, joka todettuna merkitsisi kansainvälisen sitoumuksen rikkomista;
- d) kansainvälisen sitoumuksen rikkomisesta johtuvan korvauksen laajuutta tai laatua.

3. Nämä ilmoitukset voidaan antaa joko ilman ehtoja tai edellyttäen vastavuoroisuutta useiden tai tiettyjen valtioiden puolelta, tai määräajaksi.

4. Nämä ilmoitukset annetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, joka toimittaa niistä jäljennöksen tähän perussääntöön osallistuville valtioille ja tuomioistuimen toimistopäällikölle.

5. Ilmoitusten, jotka on tehty Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 36 artiklan nojalla määräajaksi, joka ei ole vielä kulunut umpeen, katsotaan tähän perussääntöön osallistuvien valtioiden välisissä suhteissa sisältävän Kansainvälisen tuomioistuimen tuomiovallan pätevyuden tunnustamisen näiden ilmoitusten mukaan vielä jäljellä olevaksi määräajaksi ja niiden sisältämien ehtojen mukaisesti.

6. Erimielisyyden ilmaantuessa siitä, onko tuomioistuin toimivaltainen, ratkaisee asian tuomioistuin.

37 artikla

Kun tähän perussääntöön osallistuneiden kesken voimassaoleva sopimus tai välipuhe edellyttää jonkin asian jättämistä Kansainliiton asetettavan oikeuselimen tai Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, on Kansainvälinen tuomioistuin oleva tämä elin.

38 artikla

1. Tuomioistuin, jonka tehtävänä on ratkaista siinä vireille pannut riitaisuudet kansainvälisen oikeuden mukaan, soveltaa:

- a) kansainvälisiä, joko yleis- tai erikois-sopimuksia, jotka sisältävät riidassa olevien valtioiden nimenomaan tunnustamia säännöksiä;
- b) kansainvälistä tapaa velvoittavaksi oikeudeksi tunnustetun yleisen käytännön ilmauksena;
- c) sivistyskansojen tunnustamia yleisiä oikeusperiaatteita;
- d) ottaen huomioon 59 artiklan määräyksen, myös oikeudellisia ratkaisuja sekä eri kansojen etevimpien tutkijain oppeja

apukeinona oikeussääntöjen määrittelemiseksi.

2. Tämä säännös ei rajoita tuomioistuinten valtaa tuomita ex aequo et bono, jos asiapuolet siitä sopivat.

III LUKU

OIKEUDENKÄYNTIMENETTELY

39 artikla

1. Tuomioistuimen viralliset kielet ovat ranska ja englanti. Jos asianosaiset sopivat, että koko oikeudenkäynti on tapahtuva ranskan kielellä, julistetaan tuomio tällä kielellä. Jos asianosaiset sopivat, että koko oikeudenkäynti on tapahtuva englannin kielellä, julistetaan tuomio tällä kielellä.

2. Ellei ole sovittu siitä, mitä kieltä on käytettävä, asiapuolet voivat oikeudessa esiintyessään käyttää kumpaa kieltä haluavat. Siinä tapauksessa tuomioistuin julistaa tuomionsa sekä ranskaksi että englanniksi ja määrää samalla, kumpi teksti on oleva todistusvoimainen.

3. Asiapuolten pyynnöstä tuomioistuin voi oikeuttaa käyttämään muutakin kieltä kuin ranskaa tai englantia.

40 artikla

1. Asiat pannaan vireille tuomioistuimessa, tapausta myöten, niin että joko riitapuolten erityinen välipuhe tai toisen riitapuolen hakemus tiedoitetaan toimistopäällikölle; kummassakin tapauksessa on mainittava riidan aihe ja riitapuolet.

2. Toimistopäällikkö antaa heti hakemuksesta tiedon kaikille asianomaisille.

3. Hänen tulee myös pääsihteerin välityksellä antaa siitä tieto Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenille samoin kuin muille valtioille, joiden on sallittua käyttää tuomioistuinta.

41 artikla

1. Tuomioistuimella on valta, jos se katsoo olosuhteiden niin vaativan, osoittaa ne väliaikaiset toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä kummankin asiapuolen oikeuksien turvaamiseksi.

2. Lopullista tuomiota odottaessa on ilmoitus mainituista toimenpiteistä heti tehtävä asiapuolille ja turvallisuusneuvostolle.

42 artikla

1. Asiapuolia edustavat asiamiehet.

2. Asiapuolilla voi myös olla apunaan tuomioistuimessa neuvonantajia taikka asianajajia.

3. Asiapuolten asiamiehet, neuvonantajat ja asianajajat nauttivat sellaisia erioikeuksia ja vapautuksia, jotka ovat tarpeen heidän tehtäviensä riippumatonta hoitoa varten.

43 artikla

1. Oikeudenkäynnissä on kaksi vaihtetta: kirjallinen ja suullinen.

2. Kirjalliseen menettelyyn kuuluu kirjelmien, vastineiden ja mahdollisten vastaselitysten samoin kuin kaikkien asian tukemista tarkoittavien asiapapereiden ja asiakirjojen saattaminen tuomioistuimen ja asiapuolten tietoon.

3. Tämän tiedoituksen suorittaa toimistopäällikkö tuomioistuimen määräämässä järjestyksessä ja sen määräämän ajan kuluessa.

4. Jokainen asiapuolen esittämä asiakirja on annettava tiedoksi toiselle asiapuolelle oikeaksi todistettuna jäljennöksenä.

5. Suullisen menettelyn muodostaa tuomioistuimen toimeenpanema todistajain, asiantuntijain, asiamiesten, neuvonantajien ja asianajajien kuuleminen.

44 artikla

1. Jos tiedoittamisen tulee tapahtua muille henkilöille kuin asiapuolten asiamiehille, neuvonantajille ja asianajajille, käännytty tuomioistuin suoraan sen valtion hallituksen puoleen, jonka alueella tiedoittamisen tulee tapahtua.

2. Samoin on meneteltävä, jos itse paikalla on hankittava todistusaineistoa.

45 artikla

Suullista menettelyä johtaa puheenjohtaja ja hänen poissaollessaan varapuheenjohtaja sekä, jos molemmat ovat estyneitä, äältään vanhin läsnäolevista tuomareista.

46 artikla

Tuomioistuimen istunnot ovat julkisia, jollei tuomioistuin toisin määrää tahi jolleivät molemmat asianosaiset pyydä, että yleisöä ei ole istuntoon laskettava.

47 artikla

1. Joka istunnosta pidetään pöytäkirja, jonka toimistopäällikkö ja puheenjohtaja allekirjoittavat.

2. Tämä pöytäkirja yksin on todistusvoimainen.

48 artikla

Tuomioistuin antaa määräyksiä oikeudenkäynnin ohjaamisesta sekä siitä muodosta ja ajasta, jossa kummankin asianosaisen tulee antaa loppulausuntansa; se ryhtyy kaikkiin toimenpiteisiin, joita todisteiden otto vaatii.

49 artikla

Tuomioistuin voi jo ennen suullista menettelyä pyytää asiamiehiä esittämään asiakirjat tai antamaan selitykset. Kieltäytyminen merkitään pöytäkirjaan.

50 artikla

Tuomioistuin voi milloin tahansa uskoa valitsemalleen henkilölle, järjestölle, toimistolle, valiokunnalle tai muulle elimelle tutkimuksen toimittamisen tai asiantuntijanlausunnon antamisen,

51 artikla

Suullisessa menettelyssä esitetään todistajille ja asiantuntijoille kaikki tarpeelliset kysymykset siinä järjestyksessä, jonka tuomioistuin 30 artiklassa mainitussa ohjeännössä vahvistaa.

52 artikla

Vastaanotettuaan todistusaineiston ja suulliset todistukset asettamiensa määräaikojen kuluessa tuomioistuin voi kieltäytyä vastaanottamasta uusia suullisia tai kirjallisia todisteita, joita toinen asianosainen haluaa esittää ilman toisen asianosaisen suostumusta.

53 artikla

1. Jos toinen asiapuoli jää saapumatta tuomioistuimeen tai jättää puhevaltansa käyttämättä, voi toinen, asiapuoli, pyytää tuomioistuinta ratkaisemaan asian hänen vaatimustensa mukaisesti.

2. Ennenkuin näin tapahtuu, on tuomioistuimen vakuuttauduttava ei ainoastaan siitä, että se 36 ja 37 artiklan mukaisesti on toimivaltainen, vaan myös siitä, että asiapuolen vaatimukset ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltuja.

54 artikla

1. Sitten kun asiamiehet, asianajajat ja neuvonantajat tuomioistuimen valvonnan alaisina ovat esittäneet kaiken tarpeelliseksi katsomansa aineiston, julistaa puheenjohtaja käsittelyn päättyneeksi.

2. Tuomioistuin poistuu neuvottelemaan päätöksestä.

3. Tuomioistuimen neuvottelut ovat ja pysyvät salaisina.

55 artikla

1. Tuomioistuimen päätökset tehdään läsnäolevien tuomarien äänten enemmistöllä.

2. Äänten jakautuessa tasan ratkaisee puheenjohtajan tai hänen sijaisensa ääni.

56 artikla

1. Päätöksen pitää olla perusteltu.

2. Siinä on mainittava päätöksentekoon myötävaikuttaneiden tuomarien nimet.

57 artikla

Jollei päätös kokonaisuudessaan tai osaksi ilmaise tuomarien yksimielistä mielipidettä, on joka tuomarilla oikeus liittää siihen oma mielipiteensä.

58 artikla

Päätöksen allekirjoittavat puheenjohtaja ja toimistopäällikkö. Se julistetaan julkisessa istunnossa, johon asiapuolten edustajat on asianmukaisesti kutsuttu.

59 artikla

Tuomioistuimen ratkaisu sitoo yksinomaan riitapuolia ja ainoastaan ratkaistuun asiaan nähden.

60 artikla

Päätös on lopullinen eikä siitä voida valittaa. Riitaisuuden syntyessä päätöksen sisällyksestä ja kantavuudesta on tuomioistuimen asiana asianosaisen pyytäessä tulkita sitä.

61 artikla

1. Päätöksen tarkistamista voidaan hakea tuomioistuimelta ainoastaan silloin, kun on tullut ilmi ratkaisevaa laatua oleva toiseikka, joka ennen tuomion julistamista oli sekä tuomioistuimelle että tarkistusta pyytävälle asiapuolelle tuntematon, tämän itsensä olematta syypää tähän tietämättömyyteen.

2. Tarkistuskäsittelyn vireillepaneminen tapahtuu tuomioistuimen päätöksellä, jossa

nimenomaan todetaan senluonteisen uuden tosiseikan olemassaolo, joka on omansa aiheuttamaan tarkistuksen, sekä lausutaan julki, että tarkistushakemus tällä perusteella on hyväksyttävissä.

3. Tuomioistuin voi tehdä tarkistuskäsittelyyn ryhtymisen riippuvaksi siitä, että sen päätös sitä ennen pannaan täytäntöön.

4. Tarkistushakemus on esitettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tällainen uusi tosiseikka on ilmaantunut.

5. Minkäänlaista tarkistushakemusta ei enää voida esittää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta päätöksen julistamisesta on kulunut.

62 artikla

1. Jos jokin valtio katsoo, että vireillä oleva riitaisuus voi vaikuttaa sen oikeudellista laatua oleviin etuihin, se voi esittää tuomioistuimelle hakemuksen, jossa se pyrkii väliintulevaksi asiapuoleksi.

2. Tuomioistuin päättää hakemuksesta.

63 artikla

1. Kun on kysymyksessä sellaisen sopimuksen tulkitseminen, jossa osallisina on muitakin valtioita kuin riitapuolet, antaa toimistopäällikkö viipymättä niille asiasta tiedon.

2. Kullakin näistä on oikeus esiintyä väliintulevana asiapuolena, ja jos jokin niistä käyttää hyväkseen tätä oikeutta, on päätöksen sisältämä tulkinta sitä sitova.

64 artikla

Ellei tuomioistuin toisin määrää, suoritetaan kukin asiapuoli itse oikeudenkäyntikulunsa.

IV LUKU

NEUVOVAT LAUSUNNOT

65 artikla

1. Tuomioistuin voi antaa neuvovan lausunnon mistä hyvänsä oikeudellisesta kysymyksestä jokaisen elimen tai laitoksen pyynnöstä, jolla on oikeus pyytää lausuntoa Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan nojalla tai sen määräysten mukaisesti.

2. Kysymykset, joista tuomioistuimen neuvovaa lausuntoa pyydetään, on esitettävä tuomioistuimelle kirjallisessa hakemuk-

sessä, joka täsmällisessä muodossa määrittelee pyynnön kohteena olevan kysymyksen. Siihen on liitettävä jokainen asiakirja, joka on omiaan valaisemaan kysymystä.

66 artikla

1. Toimistopäällikkö tiedoittaa heti neuvovaa lausuntoa koskevan hakemuksen kaikille valtioille, joiden käytettävissä tuomioistuin on.

2. Toimistopäällikkö tekee sitäpaitsi erityisen ja välittömän ilmoituksen jokaiselle valtiolle, jonka käytettävissä tuomioistuin on, sekä jokaiselle kansainväliselle järjestölle, jonka tuomioistuin tai, ellei se ole koolla, puheenjohtaja katsoo voivan antaa tietoja kysymyksestä, että tuomioistuin on valmis vastaanottamaan kirjallisia selvityksiä puheenjohtajan asetettavassa määräajassa, tai kuulemaan suullisia selvityksiä tarkoitusta varten pidettävässä julkisessa istunnossa.

3. Jos jokin näistä valtioista, joka ei ole saanut tämän artiklan 2 momentissa mainittua erityistä ilmoitusta, ilmaisee toivomuksen saada esittää kirjallisen selvityksen tai tulla kuulluksi, tuomioistuin päättää tästä.

4. Valtiot tai järjestöt, jotka ovat esittäneet kirjallisia tai suullisia selvityksiä, voivat esittää mielipiteensä toisten valtioiden ja järjestöjen esittämistä selvityksistä siinä muodossa, laajuudessa ja määräajassa, jonka kussakin tapauksessa tuomioistuin tai, ellei se ole koolla, puheenjohtaja määrää. Tässä tarkoituksessa toimistopäällikkö tiedoittaa aikanaan kirjalliset selvitykset niille valtioille tai järjestöille, jotka itse ovat niitä esittäneet.

67 artikla

Tuomioistuin julistaa neuvovat lausuntonsa julkisessa istunnossa, sen jälkeen kun siitä on ennakolta ilmoitettu pääsihteerille ja Yhdistyneiden Kansakuntien sekä muiden valtioiden ja asiasta välittömästi kiinnostuneiden kansainvälisten järjestöjen edustajille.

68 artikla

Neuvontatehtäviä suorittaessaan tuomioistuin ottaa huomioon lisäksi tämän perussäännön oikeudenkäyntimääräyksiä siinä määrin, kuin se katsoo näiden olevan niihin sovellettavissa.

V LUKU
MUUTOKSET

69 artikla

Muutokset tähän perussääntöön tehdään noudattaen samaa menettelytapaa, joka on voimassa Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaan tehtäviin muutoksiin nähden, kuitenkin ottaen huomioon ne säännökset, jotka yleiskokous turvallisuusneuvoston suo-

situksesta ehkä vahvistaa sellaisten valtioiden osallistumisesta, jotka ovat hyväksyneet tämän tuomioistuimen perussäännön, mutta eivät ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä.

70 artikla

Tuomioistuin voi ehdottaa tarpeelliseksi katsomiaan muutoksia tähän perussääntöön pääsihteerille osoitetulla kirjallisella ilmoituksella, 69 artiklan määräysten mukaan tutkittaviksi.

**Eduskunnan vastaus Hallituksen esitykseen
suostumuksen antamiseksi Suomen liittymiseen Yhdisty-
neiden Kansakuntien jäseneksi.**

Eduskunnalle on annettu Hallituksen esitys N:o 51 suostumuksen antamiseksi Suomen liittymiseen Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi ja Ulkoasiainvaliokunta on asiasta antanut mietintönsä N:o 10.

Eduskunta yhtyy täysin Hallituksen esityksen perusteluissa esitettyyn toteamukseen, että Suomi kannattaa täydellisesti yleismaailmallisen järjestön ohjelmaa, joka tähtää kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen ja kansainvälisen rauhanomaisen yhteistyön edistämiseen. Järjestön vaikeuksia ei ole syytä väheksyä, mutta sitä suurempi syy on rauhaa rakastavalla kansoilla tukea järjestöä, joka, perustuen kaikkien jäsentensä täysivaltaisen tasa-arvoisuuden pohjalle, pyrkii ylläpitä-

mään kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta oikeudenmukaisuuden pohjalla sekä samalla kehittämään kansainvälistä yhteistoimintaa ja kansainvälistä oikeusjärjestystä.

Toimenpiteisiin ryhtyminen Suomen jäsenhakemuksen tekemiseksi edellyttää, että Suomi on valmis hyväksymään Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan sisältämät velvoitukset.

Edellä esitettyyn viitaten Eduskunta on päättänyt

puolestaan antaa suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen liittymiseksi Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 1947.

United Nations

**SECURITY
COUNCIL**

Nations Unies

**CONSEIL
DE SECURITE**

UNRESTRICTED

S/559

20 September 1947

ORIGINAL: FRENCH
ENGLISH

CABLE FROM THE MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS OF FINLAND
ADDRESSED TO THE SECRETARY-GENERAL
DATED 19 SEPTEMBER 1947

Helsinki, Finland
19 September 1947

Mr. Secretary-General

The treaty of peace with Finland having entered into force upon deposit of the ratifications with the government of the Union of Soviet Socialist Republics on September 15th, I have the honour to request in the name of the government of Finland and with the consent of its parliament that Finland be admitted to membership in the United Nations and that this request be examined under paragraph 3 of rule 60 of the rules of procedure of the Security Council. I declare that Finland accepts the obligations of the Charter in accordance with Article 4 of the Charter.

Carl Enckell
Minister for Foreign Affairs
Finland

The Secretary-General of the United Nations

Lake Success